ЛЕНИНЧАСИГА, ЗАРБДОРЧАСИГА МЕҲНАТ ҚИЛАЙЛИК

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 31 (7171). 14 февраль, 1980 йил ПАЙШАНБА ● Баҳоси 2 тийин.

МАЖИД АБДУРАШИДОВ 30 йилдан ошиқроқ вақтдан бери монтажчи бўлиб ишлаяпти. У ана шу олижаноб касби туфайли обрў-эътибор қозонди. Ҳозирги вақтда Чирчиқдаги «Промтехмонтаж» бошқармасида бригадир бўлиб ишламоқда. У раҳбарлик қилаётган монтажчилар коллективи шаҳардаги капролактам ишлаб чиқариши комплексини бунёд этишга муносиб ҳисса қўшмоқда. Тажрибали ва донгдор монтажчининг кўп йиллик самарали меҳнати муносиб тақдирланди. Яқинда СССР Олий Советн Президиумининг Фармони билан меҳнатдаги катта муваффақиятлари учун Мажид Абдурашидовга Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Ушбу суратда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Мажид Абдурашидовни кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотоси.

ОЛТИ МИНГ ТОННА ПАХТА УЧУН

Рақамлар колхозчиларнинг бир йиллик меҳнат фаолиятидан, пахта ҳосилдорлигини ошириш чорвачиликни ривожлантириш учун олиб борган қизғин курашларидан ҳикоя қилади.

— Ҳақиқатан коллективимиз ўтган йили катта зафарларга эришди, — деди йиллик ҳисобот-сайлов йиғилишида доклад қилган колхоз раиси М. Авазов. — Бу йил илғор тажрибаларни янада кенг қўллашимиз, муваффақиятларни мустаҳкамлаб, ички резервларни қидириб топишимиз зарур.

Колхоз «оқ олтин» ижодкорлари ҳам йиллик мажбуриятни зиёдаси билан адо этдилар. Ҳосилдорлик икки йил ичида 6 центнерга ўсди. Айниқса Т. Акбаров, Ў. Ҳолматов, Ч. Бойматов бошлиқ бригада коллективлари катта хирмон кўтардилар. Хўжалик бўйича 4900 тонналик хирмон уйилди.

— Ўтган йили барча ерга туксизлантирилган чигитни аниқ уялаб экдик, — деди бригада бошлиғи Т. Акбаров. — Натижада ғўзани яганалашдек оғир ишдан қутулдик. Об-ҳаво паст келганлигини ҳисобга олиб, ғўза парвариши табақалаштириб олиб борилди. Агротехник тадбирларини сифатли ўтказишга интилдик. Ҳар бир килограмм соф азот ҳисобига 20 килограммдан пахта ҳосили олинди.

2-бригада механизатори А. Неъматов кўпчиликнинг эътиборини механизациядан унумли фойдаланишга қаратди ва бу борадаги ўз тажрибаларини гапириб берди.

Сувчи Я. Абдуллаевнинг сўзини йиғилиш қатнашчилари қизиқиш билан тингладилар. У ёш сувчиларга мураббийлик ҳаракатини авж олдириш лозимлигини уқтирди.

— Мен бу йил ёш сувчилардан А. Йўлдошев ва Т. Исмоиловларни шогирдликка оламан. Уларга касб сирларини ўргатаман. Шу билан бирга ҳамкасбларни ҳам муносиб шогирдлар тайёрлашга чақираман, — деди у.

Бош агроном А. Жумабоев, 11-бригада бошлиғи М. Ражабов, чорвадор А. Чиндавлатов, механик Б. Раҳматуллаев ва бошқа кишилар эришилган муваффақиятни таъкидлаш билан бирга юз берган камчиликларни рўйирост танқид қилдилар. Баҳорги экин экиш кампаниясига тайёргарликнинг бориши ҳақидаги фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Шу куни КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Советининг «1980 йил кўкламги дала ишларига тайёргарлик кўриш ва бу ишларни ўтказишга доир қўшимча тадбирлар тўғрисида»ги қарори асосида олиб борилаётган ишлар кенг муҳокама қилинди.

Хўжаликда 28 та сеялка, 45 та чопиқ, 18 та ҳайдов трактори ва бошқа турли техника бўлиб, ҳаммаси ремонтдан чиқарилди. Барча ариқ-зовурлар тозаланди. Ҳозир 8 та бульдозер тепаликларни текислаяпти, кераксиз ариқларни бузиб, ерга-ер қўшмоқда. Карталарни йириклаштириш ишлари олиб борилмоқда. Ҳозиргача 8 минг тоннага яқин маҳаллий ўғит далага чиқарилди. Чорвадорлар бу йил ҳар бош соғин сигирдан 4300 килограммдан сут соғиб олишга, 150 тонна гўшт етиштиришга сўз беришган. Бу эса 1978 йилга нисбатан 148 процент ўсиш демакдир. «Оқ олтин» ижодкорлари бу йил олти минг тонналик хирмон кўтаришга аҳд қилдилар.

Бу ерда КПСС Марказий Комитети июль (1978 йил) Пленуми қарори асосида чорвачиликни ривожлантириш соҳасида, айниқса, ибратли ишлар қилинмоқда. 1979 йилда ҳар бош соғин сигирдан 1978 йилга нисбатан 400 килограмм кўп сут соғиб олинди. Давлатга 462 тонна ўрнига 828 тонна сут сотилди, 943 центнер ўрнига 1345 центнер гўшт етиштирилди. С. Жамоатова, С. Жиянова, З. Умаров каби сут соғувчилар социалистик мусобақа пешқадамларидир.

Б. ПУЛАТОВ,
Пискент районидаги Свердлов номли колхоз.

ҚИШЛОВ СОЗ ЎТМОҚДА

«Оҳангарон» совхозининг 13 минг 600 бош қўйи тоғ оралиғидаги сойларда жойлашган 22 отарда қишламоқда. Партия ва ҳукуматимизнинг 1979—1980 йил қиш фаслида чорва қишловини намунали ўтказиш тўғрисидаги қарорига амалий жавоб бериш учун курашаётган чорвадорлар ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида 6280 бош совлиқнинг ҳар 100 бошидан 115 тадан соғлом қўзи, ҳар бир қўйдан 3,5 килограммдан жун қирқиб олиш мажбуриятини олдилар.

Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери, кекса чўпон Мўмин Каримов социалистик мусобақада пешқадамлик қилмоқда. Унинг отарида биронта ҳам қўй нобуд бўлгани йўқ. 560 бош қўйнинг ҳаммаси семиз ва соғлом. Чунки у отарни ҳар куни 14—16 соатлаб яйловда боқиб чйратади.

— Улуғ доҳий В. И. Ленин таваллудининг 110 йиллигига ҳар 100 бош совлиқдан 120 бош қўзи, ҳар бир қўйдан тўрт килограммдан жун қирқиб олиш, ҳар бир эркак қўзини йил охиригача 40 килограммга етказиш мажбуриятини олганман, — дейди у.

Совхоз чўпонлари бу йил камида 7 минг бош қўзи, 41 тонна жун олиш, гўштга топшириладиган ҳар бир қўйнинг тирик вазнини 55 килограммга етказиш учун ўзаро меҳнат беллашувини авж олдирмоқдалар.

Т. ХУШНАЗАРОВ,
Оҳангарон районн.

1980 ЙИЛ МАРРАЛАРИ

Тошкент шаҳар ва Тошкент области меҳнаткашлари беш йилликнинг якунловчи йилида ленинчасига, зарбдорчасига меҳнат қилиб, зиммаларига юксак социалистик мажбуриятлар олишган. Жумладан, йиллик пландан ташқари қўшимча равишда 75 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинади. Пландан ташқари:

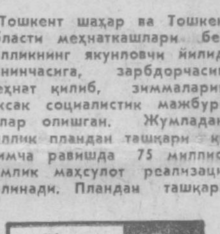

6 минг тонна пўлат ва 3 минг тонна прокат ишлаб чиқарилади.

100 минг тонна кўмир қазиб олинади.

65 минг тонна минерал ўғит.

100 та чигит экиш сеялкаси, тупроққа гербицидлар сопадиган 90 та машина.

1,5 миллион сўмлик кийим-кечак.

1,25 миллион сўмлик мебель ва кўпгина бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилади.

МАШИНА-МЕХАНИЗМЛАР ЭКИШГА ШАЙ

ОҚҚЎРҒОН районидаги Вотинцев номли колхознинг машина паркида ремонтдан чиқарилган тракторларни механизаторларга анъанавий топшириш маросими бўлди. Бу техникани кўкламги экишга шай қилиб қўйилганлигининг ўзига хос кўригига айланди. Баҳорги дала ишлари бошланишига ҳали бир ойдан кўпроқ вақт бор, лекин хўжаликда экиш техникаси батамом ремонтдан чиқарилди. Ҳар бир механизатор колхоз устахонасидан ўз трактори билан бирга машина сифатли ремонт қилинганлиги тўғрисида гарантия талонини ҳам олди. Ҳозир колхозда ўроқ машиналари, дон комбайнлари, пахта териш машиналари ремонт қилинмоқда.

Оққўрғон районн меҳнаткашлари республикада беш йилликнинг якунловчи йили дала ишлари учун машина-механизмларни юксак сифатли қилиб ва ўз вақтида ремонтдан чиқариш учун мусобақа ташаббускорлари бўлдилар. Район партия комитети иш планини ишлаб чиқди. Бу планга мувофиқ тракторлар, қишлоқ хўжалик машина-механизмларини баҳорги дала ишларига кечи билан 1 февралгача тахт қилиб қўйиш кўзда тутилади. Планнинг бу пункти муддатидан илгари бажарилди. Оққўрғонликлар республикада биринчи бўлиб тракторлар, бороналар, плуглар, чигит ва дон экадиган сеялкалар ремонтини тугалладилар.

Районда ташкил қилинган штаб машина-механизмларни ремонтдан чиқариш ва уларни баҳорга шай қилиб қўйиш ишларига раҳбарлик қилмоқда. Кузда, дала ишлари тугаши биланоқ давлат техника назорати ва район қишлоқ хўжалик техникаси мутахассислари хўжалик инженерлари билан биргаликда пухта равишда техникани кўрикдан ўтказдилар, нуқсонли машиналарни рўйхатга олдилар. запас қисмларга, материаллар, асбоб-ускуналар, техника таъминотига бўлган эҳтиёжини аниқладилар. Штаб қатъий график асосида хўжалик устахоналарига запас қисмлар етказиб беришни ташкил этди. Бу ремонт муддатини қисқартириб, ишнинг бир маромда бўлишини таъминлаш имконини берди.

Штаб ремонтчилар ва механизаторларнинг меҳнат шароити ва турмуши тўғрисида доимий ғамхўрлик қилмоқда. Устахоналар реконструкция қилиниб, янги станоклар ўрнатилди. Колхоз ошхоналаридан устахоналарга иссиқ овқат етказиб берилмоқда, дам олиш хоналари яхши жиҳозланган.

Районда ремонт ишларини муддатидан илгари ва юқори сифатли қилиб ўтказиш учун мусобақа ташкил этилган бўлиб, мусобақа натижалари мунтазам равишда якунланмоқда. Вотинцев номли колхозда Ўзбекистон ССР Олий Совети депутатлигига номзод механизатор Ҳабибулла Мусабоев раҳбарлик қилаётган ремонтчилар звеноси уч ҳафтадан буён кўчма вимпелни қўлдан бермаяпти.

(ЎзТАГ мухбири).

ОЛИМЛАР—ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИГА

12 февраль куни Тошкентда Ленин номли Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик Фанлари академияси (ВАСХНИЛ) Ўрта Осиё бўлимининг умумий йиллик йиғилиши бўлди. Бўлим президиумининг раиси, ВАСХНИЛ академиги С. Х. Йўлдошев ўтган йилги иш якунлари ва 1980 йилги вазифалар тўғрисида ахборот берди.

Йиғилишда бўлим президиуми ва институтларининг фаолияти партия XXV съезди ва КПСС Марказий Комитетининг шундан кейинги пленумлари қарорларидан келиб чиқадиган ҳамда Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистонда қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини интенсивлаштириш, деҳқончилик ва чорвачиликни янги хўжаликлараро корхоналар, территориал аграр-саноат бирлашмалари барпо этиш ҳисобига ихтисослаштириш ва концентрациялашни янада чуқурлаштириш учун биринчи даражали аҳамиятга эга бўлган проблемаларни ишлаб чиқишга қаратилганлиги таъкидлаб ўтилди. Селекциячилар ана шу республикалар қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга катта ҳисса қўшдилар. Янги серунум, тезпишар ва касалликларга чидамли «Тошкент-6», «Ан-Самарқанд-2», «Ан-Ўзбекистон-3» пахта навлари, арпанинг «Каршинский» нави, беданинг «Аридная» нави районлаштирилди, пахта, ғалла, мева, сабзавот ва озуқа экинларининг бир қанча янги навлари давлат синовига топширилди. Ғўза агротехникасининг янги системалари, суғориладиган ерлар ҳосилдорлигини ошириш, ўғитлардан янада тўла фойдаланиш, суғориш самарадорлигини ошириш усулларини ишлаб чиқиш кучайтирилди. Чорвачиликни ривожлантиришни жадаллаштириш, унинг ем-хашак базасини мустаҳкамлаш вазифаларига катта эътибор берилди.

Қишлоқ хўжалик олимларининг куч-ғайрати ҳозирги вақтда ғўзанинг гектар бошига 70—80 центнер ҳосил берадиган, толаси юксак технологик сифатларга эга бўлган ва ҳосили машинада теришга қулай тезпишар, вильтга чидамли навларини яратишга қаратилиши лозимлигини йиғилишда сўзга чиққан нотиқлар таъкидлаб ўтдилар. Селекция ишида генетика, молекуляр биология, биохимия, физиология ва бошқа фанлар эришган муваффақиятлардан кенг фойдаланиш зарур. Ўсимликларни муҳофаза қилиш системасини тинмай такомиллаштириш керак. Токи бу система ҳосил нобуд бўлишини имкони борича камайтиришни ва атроф муҳитни муҳофаза қилишга доир вазифаларни ҳал этишни таъминласин. Олимлар колхоз ва совхозлардаги чорвачиликни илмий заминга қўйишлари, гўшт, сут, жун ва бошқа чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда кўмаклашишлари лозим. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини комплекс механизациялашни таъминловчи янги серунум машиналар яратиш соҳасидаги ишларни кучайтириш зарур.

Йиғилишда ВАСХНИЛ Ўрта Осиё бўлимининг 1980 йилги илмий тадқиқот ишлари плани тасдиқланди.

Йиғилиш ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари Р. С. Ашуралиев, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими И. Д. Рудай иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

БЕШ ЙИЛЛИК ИЛҒОРИ

Алимкент пахта тозалаш заводи коллективи шу кунларда зарбдор меҳнат қилмоқда. Кўпгина ишчи-хизматчилар нормани ошириб адо этишяпти. Бир неча йилдан бери корхонада лаборантлик қилаётган Зулфия Шербекова ҳам шундай илғорларнинг бири. Суратда: З. Шербекова иш устида.

Х. Аввалов фотоси.

ҲАМ ГЎШТ, ҲАМ САБЗАВОТ

Яқинда «Олмалиқ» совхози В. И. Ленин номли Олмалиқ кон-металлургия комбинатининг ёрдамчи хўжалигига айлантирилди. Хўжалик асосан боғдорчилик, узумчилик ва чорвачиликка ихтисослашган. Шунингдек, минглаб гектар ерда ғаллачилик билан шуғулланади.

Совхоз кон-металлургия комбинатининг кўп минг кишилик коллективини гўшт ва сут ҳамда мева, ширин-шакар узумлар билан таъминлаб туради.

КПСС Марказий Комитетининг 1979 йил ноябрь Пленумида КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев ҳар бир саноат корхонасининг ёрдамчи хўжалиги бўлиши зарурлигини таъкидлаган эди. «Олмалиқ» совхози коллективи бу кўрсатмаларни бажара бориб, мўл-кўл ва сифатли қишлоқ маҳсулотлари етиштириш йўлида ғайрат қилаяпти.

Хўжалик коллективи ўнинчи беш йилликнинг тўртинчи йилида баракали меҳнат қилди. Жумладан, социалистик мажбуриятдаги 2400 ўрнига 2600 тоннадан зиёд сабзавот маҳсулотлари етиштирилди. Ишчи-хизматчилар дастурхонига 428 тонна карам, 53 тонна бодринг, 20 тонна сабзи, 13.000 тоннага яқин пиёз

ЕРДАМЧИ ХЎЖАЛИКЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

етказиб берилди. Совхознинг Ҳасан Анорқулов, Нурмат Бадалов, Бронислав Ким бошлиқ бригадалар коллективи эришилган ютуққа катта ҳисса қўшишди. Улар мажбуриятларини зиёдаси билан бажаришди.

Совхозда чорвачиликни ривожлантиришга катта эътибор берилмоқда. Хўжалик чорвадорлари моллар парваришини яхшиламоқдалар. Яқинда бу ерда бузоқчилик комплекси ташкил этилди. У сермаҳсул, зотдор ғунажинлар етказиб беради. Комплекс чорвадорларидан И. Усмонова ва Р. Абдуҳамидовлар ўз касбига меҳр қўйганлардан. С. Норбўтаева, И. Ҳамдамова, С. Иброҳимовлар ўтган йили ҳар бош сигирдан 3000 килограммдан сут соғиб олишга қарор қилишган эди. Улар ваъдаларини шараф билан бажардилар. Шу кунларда ҳам ҳар бош сигирдан 8—10 килограммдан сут соғиб олинмоқда.

— Эришилган ютуқларимизда коммунистларнинг авангардлик роли катта бўлаяпти, — дейди совхоз партия комитети секретари И. Давронов. — Д. Зюкуев, А. Раҳмонов ва М. Нишонов каби коммунистлар ишлаб чиқаришда пешқадамлик қилиш билан бирга бошқаларни ҳам унумли меҳнат қилишга ундашяпти.

Шу кунларда хўжаликда иш қизғин. Чорва қишлови уюшқоқлик билан ўтказиляпти. Парник хўжалигида сара кўчатлар етиштириш учун кураш кетаяпти.

О. ХУШНАЗАРОВ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎРТОҚ И. И. ГРАНИТОВНИ ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Биология фанини ривожлантиришдаги хизматлари, кўп йиллик педагогик фаолияти учун ва туғилган кунига саксон йил тўлганлиги муносабати билан В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети кафедрасининг мудири, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси, профессор Ипполит Иванович **Гранитов Халқлар Дўстлиги ордени** билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1980 йил 12 февраль.

24 ФЕВРАЛЬ— СОВЕТЛАРГА САЙЛОВЛАР КУНИ

ХАЛҚ ИШОНЧИ

САЙЛОВЧИЛАРНИНГ Н. А. ТИХОНОВ БИЛАН УЧРАШУВИ

Ўнинчи беш йиллик коммунистик бунёдкорлик йилномасига кўпгина ёрқин, ажойиб саҳифалар ёзди. 12 февраль куни Ленинграддаги Обухов сайлов округи сайловчиларининг РСФСР Олий Совети депутатлигига номзод — КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Совети раисининг биринчи ўринбосари Николай Александрович Тихонов билан бўлган учрашувида таъкидлаб ўтилганидек, беш йиллик социал-иқтисодий программасининг муваффақиятли бажарилиши ҳар биримиз қандай меҳнат қилаётганлигимизга боғлиқ.

Йиғилиш президиумида КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Ленинград область партия комитетининг биринчи секретари Г. В. Романов, партия ва жамоат ташкилотларининг намояндалари, донгдор ишчилар, фан ва маданият арбоблари бор эди.

Йиғилиш аҳли ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайлади.

Ленинградликлар партия режаларини зарбдор меҳнатлари билан амалга оширмоқдалар, В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини социалистик мусобақада янгидан-янги муваффақиятларга эришиш билан нишонлашга аҳд қилишган.

Депутатликка номзоднинг ишончли вакили, В. И. Ленин номли «Невский завод» бирлашмасининг шлифовкачиси Е. Н. Федотов, Бутуниттифоқ нефть химияси жараёнлари илмий-тадқиқот институтининг катта илмий ходими В. М. Гаврилова, «Пролетарский завод» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси партия комитетининг секретари О. В. Блинов ва бошқалар сўзга чиқиб ана шу ҳақда гапирдилар.

Сайловчилар самимий кутиб олган Н. А. Тихонов нутқ сўзлади. (ТАСС).

ЁРҚИН САҲИФАЛАР

У бу даргоҳга эҳтиром ила қадам босди. Олий маълумот эгаси бўлишига қарамай ишни энг қуйи лавозимдан бошлади. Ёш экскурсоводнинг хизмати тез орада коллектив кўзига кўринди. У аста-секин хизмат зинапояларидан юқори кўтарила бошлади. Илмий ходим, бўлим мудири, партия ташкилотининг секретари, сўнг эса директор вазифасига тайинланди.

У дастлаб тарих музейи қандай мақсадга хизмат қилишини англашга интилди. Кўп йиллик тажриба давомида тарих музейининг абадиятга кетган авлодларга қўйилган хайкал эканлигини тушунди. Юзлаб, минглаб моддий ва маънавий ёдгорликлар шаклидаги ўзбек халқининг хотира китоби эканлигини англади. Бу хотира китобида қанча-қанча ибратга лойиқ саҳифалар бор. Уларнинг барчаси ўзбек халқига рўшнолик келтирган Владимир Ильич Ленин номи билан узвий боғлиқдир.

Хўш, доҳий таваллудининг 110 йиллигида музей экспозициясида Ильич номи ила боғланган ана шу саҳифалар қай тариқа ўз аксини топган? Қадим замондан тортиб бугунги кунгача ўзбек халқи босиб ўтган тарихий йўл талабга лойиқ даражада ёритилганми?

Нафиса Содиқова музей фонди ва экспозициясини бойитишга, оммавий-сиёсий ишларни кучайтиришга интилди.

Революцион курашдаги халқимиз жасорати, Ўзбекистон халқ хўжалигининг ютуқлари, фан, маданият ривожи, ишчи ва колхозчиларнинг замонавий турмуши экспозицияларда илмий асосда, қизиқарли йўсинда намойиш қилинди. Экспозиция асосига халқ хўжалигининг замонавий тараққиётига боғлиқ тарихий-хронологик принцип қўйилди. Шу билан бир қаторда музейнинг илмий-оқартув, оммавий ишлари ҳам янги босқичга кўтарилди. Музейнинг кенг омма билан алоқаси мустаҳкамланди.

Музей залларида ўқувчиларнинг революция иштирокчилари, комсомол ташкилотчилари, дастлабки пионер отрядларини тузганлар билан учрашувларини ўтказиш йўлга қўйилди. Улуғ Октябрь ва гражданлар уруши жанговар байроқлари остида пионерга, комсомолга қабул қилиш маросимлари уюштирилди. Тарихий революцион ёдгорликлар ёнида Тошкентнинг минг-минглаб йигит қизлари шонли Ленин комсомоли сафига қабул қилинди.

Нафиса Содиқова академик М. Т. Ойбек номидаги Ўзбекистон халқлари тарихи музейида сақланаётган моддий ва маънавий ёдгорликларни илмий жиҳатдан ўрганиш ва Ўзбекистон тарихи проблемалари бўйича йирик тадқиқотлар яратишга коллективни жалб этди. Натижада ҳар йили илмий тўпламлар, рисолалар нашр этила бошланди.

Илмий ходимлардан ўнга яқини фан кандидати илмий даражаси учун муваффақият билан диссертациялар ёқлашди.

Республика музейлари орасида тарих музейи ягона муассаса сифатида Ўзбекистон Фанлар академияси системасидаги институтлар қаторидан муносиб ўрин олди. 1970 йилдан бери у ҳар йили 15—20 босма листдан илмий маҳсулот беряпти. Нафиса Содиқова бу соҳада ходимларига ўрнакдир. Йўлдош Охунбобоев, Файзулла Хўжаев каби давлат арбоблари ҳақидаги альбом, рисолалар, музей ишига оид кўплаб асарлар муаллифи сифатида катта тадқиқот ишлари олиб борди.

Республикада халқ музейларини ташкил этишда фаолият кўрсатди. Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонти заводи, Бухородаги қоракўл заводи, Янгийўлдаги Х. Турсунқулов номли, Фарғонадаги «Москва», Жиззахдаги «Москва» колхозларида меҳнат шуҳрати музейлари ташкил этилди. Оққўрғондаги жанговар шон-шуҳрат музейини яратишда тегишли ёрдам кўрсатилди. Марғилонда Йўлдош Охунбобоев (1964 йил), Янгийўлда Усмон Юсупов (1975 йил) ёдгорлик музей филиаллари ташкил этилди.

Коллектив фаолияти муносиб тақдирланди. Унга «Ўзбекистоннинг энг яхши музейи» унвони берилди. СССР Маданият министрлигининг биринчи ва иккинчи даражали дипломлари, республика Маданият министрлигининг биринчи даражали дипломи тақдим этилди. Ўзбекистон ССР Министрлар Совети чет эл туризми бошқармасининг фахрий ёрлиғи топширилди. Музей «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотланган.

Ҳа, музей доҳий В. И. Ленин ғояларини моддий ёдгорликлар воситасида тарғиб этиш соҳасида самарали фаолият кўрсатмоқда. Бу иш айниқса доҳий таваллудининг 110 йиллигида кенг кўламда авж олдирилди.

Ўзбекистон халқлари тарихи музейи экспозицияси В. И. Ленин таълимоти нуқтаи назаридан қайта кўриб чиқилди. Жаҳон пролетариати йўлбошчисининг инсоният тарихи босқичларига берган баҳоси асосида Ўрта Осиё территориясидаги қулдорлик, феодализм даврлари, буржуа муносабатларининг шаклланиши, миллий озодлик ва революцион ҳаракатлар муносиб тарзда ёритилди.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси, гражданлар уруши, халқ хўжалигини тиклаш, индустрлаштириш, қишлоқ хўжалигини ленинча кооперативлаштиришга оид бўлимлар янада бойитилди. Ўзбекистонда ленинча маданий революциянинг ғалабаси ҳам қатор ҳужжатлар, турли ёдгорликлар воситасида кўрсатилди.

Доҳий юбилейига тараддуд арафасида экспозициянинг совет даври тарихидаги етакчи бўлим — «Ўзбекистоннинг қардош республикалар билан интернационал алоқалари» бўлими қайта ишлаб чиқилди. Унда республикамизнинг жаҳоннинг 70 мамлакати билан иқтисодий, 117 мамлакати билан маданий алоқа ўрнатганлигини кўрсатувчи 200 дан зиёд экспонат намойиш қилинмоқда. Бу бўлимда Тошкентнинг халқаро анжуманлар ўтказиладиган марказлардан бири эканлигини кўрсатувчи қатор ҳужжатлар ва ноёб буюмлар ўрин олган.

Музей коллективи Тошкент шаҳри ва областидаги революцион, жанговар ва меҳнат шуҳрати ёдгорликлари мажмуасини чратиш бўйича илмий-тадқиқот ишларини поёнига етказмоқда. «Ўзбекистон» нашриёти бу ишларнинг маҳсулини «Тошкент шаҳри ва областининг революцион ва жанговар шуҳрат ёдгорликлари» номи билан рус ва ўзбек тилларида оммавий тиражда ўқувчиларга шу йили тақдим этади.

Директорнинг яна бир катта режаси бор. У республика музейларида сақланаётган ноёб бойликлар — моддий ва маънавий ёдгорликларнинг ягона йиғма мажмуа каталогини яратиш иштиёқида. Каталог яратишдан мақсад кенг жамоатчиликни, ўзбек халқининг асрлар давомида яратган ноёб ёдгорликлари билан яқиндан таништиришдир. Ўзбекистон халқлари тарихи музейида сақланаётган археологик, этнографик, нумизматик коллекциялар бўйича ўндан ортиқ каталоглар нашр этиш билан бу соҳада илк қадамлар қўйилди.

Олима ўтган давр мобайнида кўп мамлакатларда бўлди. Москва, Ленинград, Киев каби йирик шаҳарлардаги музейлар ишидан ташқари Руминия Франция ва Бельгия музейлари ишини ҳам пухта ўрганди. Узоқ йилги илмий ҳамда амалий тажриба Нафиса Содиқовага бу соҳада йирик тадқиқот яратишга асос берди. У 1975 йилда «Ўзбекистонда музей ишининг шаклланиши ва ривожланиши» мавзусида докторлик диссертациясини муваффақият билан ёқлади. Диссертацияда республикамизда музей ишининг шаклланиши ва тараққиёти бевосита В. И. Ленин номи билан боғлиқлиги ёрқин далиллар асосида кўрсатиб берилди.

...Мана, музейдаги илмий кенгашда қизғин мунозара бормоқда. Илмий кенгаш аъзолари «Ленин ва Ўзбекистон» кўргазмаси планини муҳокама қилишмоқда. Ҳар бир ходим доҳий юбилейига муносиб совға бўладиган кўргазмани яратишга оид ўз мулоҳазаларини билдиради.

Буюк аллома Абу Али ибн Сино таваллудининг 1000 йиллигига бағишланган доимий кўргазма яратишга ҳам киришилган.

Ҳа, Ўзбекистон халқлари тарихи музейи халқимизнинг ноёб; муқаддас хазинасидир.

Э. ҚОДИРОВ,
З. МУҲАММАДЖОНОВ.

Оққўрғон районида республика Олий Совети ва маҳаллий Советларига сайловлар олдидан тушунтириш ишлари авж олаяпти. Алимкент посёлкасида жойлашган 4-сайлов участкаси ходимлари ҳам кўплаб суҳбат ва учрашувлар ташкил этмоқдалар. Суратда: агитаторлардан (ўнгдан чапга) Х. Мўминова, Г. Мазалова, Н. Джазаилова ва С. Амирхоновалар сайловчилар ҳузурига йўл олишмоқда.

Х. Аввалов фотоси.

ИДЕОЛОГИЯ ИШИ САМАРАДОРЛИГИ УЧУН

Ўзбекистон КП Чиноз район комитети бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг семинарини ўтказди. Семинар қатнашчилари район партия комитети секретари Б. Ғуломованинг КПСС Марказий Комитетининг «Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарори асосида меҳнаткашларни ғоявий тарбиялаш форма ва методларини такомиллаштириш йўллари, район партия комитети ташкилий бўлимининг мудири М. Давроновнинг бошланғич партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари якунларига доир докладларини тингладилар.

Район партия комитети инструктори Э. Собиров КПСС сафига қабул қилинувчиларнинг ҳужжатларини расмийлаштириш, район партия комитети ҳузуридаги партия комиссияси раиснинг ўринбосари А. Макаримовнинг коммунистлар шахсий ишларини кўриб чиқиш тартиби ҳақида сўзлаб бердилар.

Семинарда Навоий номли колхоз партия комитетининг секретари У. Мирсобиров, 5-«Олмазор» авторемонт заводи партия бюросининг секретари Н. Бутенко партия йиғилишларига тайёргарлик кўриш ва ўтказиш соҳасидаги тажрибалари билан ўртоқлашдилар. Пировардида область партия комитетининг лектори К. Тен халқаро аҳвол тўғрисида лекция ўқиди.

В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университетида янги лаборатория ташкил қилинди. Бу ерда медицина полимерларини олиш ва уларни амалда қўллашга доир муаммолар ўрганилади. Суратда: янги лаборатория раҳбари, химия фанлари доктори, профессор У. Н. Мусаев, аспирант Р. М. Хван билан тадқиқот ишлари олиб боряпти; алколоидлар асосида ҳосил қилинган янги модда медицинада жуда қўл келади.

А. Горокрик фотоси. (ЎзТАГ).

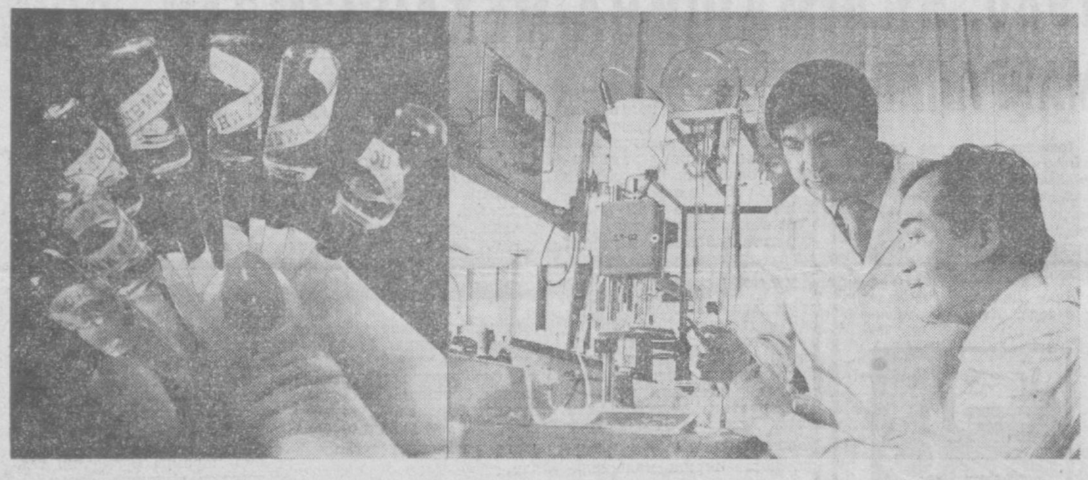

МАЪМУРЧИЛИКНИ КЎЗЛАБ

БАРЧА совет кишилари қатори районимиз меҳнаткашлари жонажон партиямизнинг тарихий XXV съезди томонидан белгилаб берилган улуғвор ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили топшириқларини тўла-тўкис адо этиш учун қизғин киришиб кетдилар.

Беш йилликнинг ўтган йилларида эса меҳнаткашларимизнинг эл-юрт маъмурчилиги йўлида қўлга киритган ютуқлари салмоқли бўлди. Саноат корхоналарининг коллективлари тўрт йил мобайнида қарийб 55 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. Агар Советларга бўлиб ўтган аввалги сайлов йилида 11435 минг сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилинган бўлса, бултур бу кўрсаткич 18245 минг сўмни ташкил этди. Корхоналаримизда илғор технологияни жорий этиш, меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш учун изчил кураш олиб борилаяпти.

Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари беш йилликнинг тўрт йили ичида давлатга 55,6 минг тонна дон, 31,5 минг тонна картошка, 5500 тонна узум, салкам 184 минг тонна сабзавот, 14,4 минг тонна мева, 10249 тонна полиз маҳсулотлари армуғон этдилар. Сабзавотчиликни ихтисослаштириш йўлида қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Натижада сабзавот ҳосилдорлиги ўтган йили 1977 йилдагига қараганда ўртача тўрт центнерга ортди. К. Е. Ворошилов номли совхоздан Турсуной Назарова, Турсунмат Тўлдибоев, «Ангрен» совхозидан Николай Ким, «Оҳангарон» совхозидан Қодир Абдураҳмонов каби тажрибакорлар бошчилик қилаётган бригадалар йил сайин сабзавотдан мўл ҳосил олмоқдалар.

Чорвачиликни янада ривожлантириш учун тинмай ҳаракат қилмоқдамиз. Сўнгги йилларда уни саноат асосига кўчириш борасида кўп ишлар қилинди. Беш йиллик тўрт йили ичида давлатга 27305 тонна гўшт, 33265 тонна сут, 1318 тоннадан зиёд жун, шунингдек 12519 минг дона тухум сотилди. Айни пайтда чорвадорларимиз масъулиятли мавсум — чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш иштиёқида кунни тунга уламоқдалар.

Сайловдан-сайловгача бўлган даврда районимиз кўркига янада кўрк қўшилди. Районимиз маркази ва қишлоқларимиз тобора ободонлашиб бормоқда. Шуниси диққатга сазоворки, ободонлаштириш ишларида халқ депутатлари фаол иштирок этмоқдалар. Масалан, район Совети депутатларидан Н. Ашрбоева, Э. Оқилов, В. Ефимовалар Эйвалек посёлкасида 1176 ўринли мактаб қурилишига кўмаклашиш бўйича сайловчилар наказларини сидқидилдан адо этдилар. Тошкент область Советининг депутати К. Толимбекова «Ғаллақудуқ» совхози марказий қўрғонини ободонлаштириш ишларида ташаббускорлик кўрсатмоқда. Ўтган уч йилда қишлоқларда 30 минг квадрат метр уй-жой фойдаланишга топширилди.

Ҳозир мавжуд 42 та мактабда меҳнаткашларнинг 12185 ўғил-қизи таълим-тарбия олмоқда. Уларга мингдан зиёд педагог устозлик қилаяпти. Уч йил муқаддам 25 та ўрта мактаб бўлган бўлса, эндиликда уларнинг сони 28 тага етди. Кейинги йилларда мактабларда таълим-тарбия сифати анчагина ортди, мактабларнинг моддий-ўқув базаси мустаҳкамланди. Ўн олтита болалар боғчасида икки мингга яқин кичкинтой тарбияланмоқда.

Аҳолига савдо, медицина, маиший ва маданий хизмат кўрсатишга муҳим аҳамият берилмоқда. Қишлоқ аҳолисига бугунги кунда 86 та савдо точкаси, 450 ўринли стационар касалхона; поликлиника, 32 та фельдшерлик-акушерлик пункти, 13 та маиший хизмат кўрсатиш точкаси, 207 минг китоб фондига эга бўлган

Сайловдан сайловгача

30 та кутубхона, маданият уйлари ва қишлоқ клублари хизмат кўрсатмоқда. Аҳолининг маданий турмуш даражаси йил сайин ўсмоқда. Эндиликда радиоприёмник ёки телевизор бўлмаган, газета-журнал олмайдиган хонадон йўқ. Қишлоқларимизда енгил автомашиналар кўпайиб бормоқда, деҳқон ёки чорвадорнинг мебель, холодильник каби жиҳозларни харид қилиши одатдаги ҳол бўлиб қолди.

Кейинги пайтда янгича маросимларни турмушга жорий этиш, халқимизнинг энг яхши урф-одатларини кенг тарғиб қилишга эътиборни кучайтираяпмиз. Паспорт топшириш, никоҳни қайд қилиш, меҳнат ветеранлари ва зарбдорларини шарафлаш, пенсияга кузатиш каби маросимлар тантанали ўтказилаяпти. Яқинда ана шундай маросимлардан бири «Ангрен» совхозида бўлиб ўтди, унда хўжалик равнақига узоқ йиллардан буён муносиб улуш қўшиб келаётган кишилар шаънига илиқ сўзлар айтилди, уларга эсдалик совғалари топширилди. Ушбу маросим барчада катта таассурот қолдирди. Ленинчи, Инқилоб ва Қорахитой қишлоқ Советларида янги маросимларни турмушга кенг ёйиш соҳасида ибратли ишлар қилинмоқда.

Сўнгги йилларда район ижроия комитети ва қишлоқ Советлари ижроия комитетларининг иш услублари сезиларли даражада такомиллашди, хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарликни кучайди, халқ депутатларининг активлиги ортди. «Ишнинг ҳамма соҳаларида уюшқоқликни яхшилаш, масъулият ва интизомни ошириш талаби — сайловчиларнинг асосий наказларидан биридир, — деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Л. И. Брежнев Кремлдаги Съездлар саройида 1979 йил 2 мартда Бауман сайлов округи сайловчилари билан учрашувда сўзлаган нутқида. — Келинглар ўртоқлар, шу наказ сўзда эмас, балки амалда бажарилиши учун ҳамма ишни қилайлик!».

Шу кунларда ҳамма жойда Ўзбекистон ССР Олий Совети ва халқ депутатлари маҳаллий Советларига бўлажак сайловларга қизғин тараддуд кўрилмоқда. Меҳнаткашларимиз халқимизнинг энг муносиб ўғил-қизларини республика давлат ҳокимиятининг олий органи ва маҳаллий Советлар депутатлигига номзод қилиб кўрсатдилар. Депутатликка номзод қилиб тегишли округ сайлов комиссиялари томонидан рўйхатга олинганлар орасида В. В. Куйбишев номли совхознинг пешқадам сут соғувчиси республикада хизмат кўрсатган чорвадор Х. Обилова, К. Е. Ворошилов номли совхоз комсомол-ёшлар макка-жўхоричилик бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Х. Абдураимова, ВЛКСМ 50 йиллиги номли совхоз-саноат комплексининг чорвадор-оператори И. Мирусмонова, «Оҳангарон» совхозининг ишчиси Х. Тошпўлатова каби меҳнат зарбдорлари бор. Район территориясида ташкил этилган 33 та сайлов участкаси қошидаги агитпунктларда агитаторлар депутатликка номзодларнинг меҳнат фаолиятлари билан сайловчиларни таништирмоқдалар, совет сайлов системаси ва совет демократияси ҳақида суҳбатлар ўтказмоқдалар, сайловчиларга сайлов тўғрисидаги Қонунларни шарҳлаб бермоқдалар, совет халқининг ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиш соҳасида қўлга киритган улкан ютуқлари ҳақида ҳикоя қилмоқдалар.

Меҳнат коллективларида Советларга сайловлар ва улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига социалистик мусобақа байроғи янада баланд кўтарилмоқда. Шубҳа йўқки, районимиз меҳнаткашлари Ўзбекистон ССР Олий Совети ва халқ депутатлари маҳаллий Советларига сайловларни ҳамда доҳиймиз юбилейини меҳнатда янги муваффақиятлар билан кутиб оладилар, беш йилликнинг якунловчи йилини ленинча зарбдор иш йилига айлантирадилар.

А. ҚОСИМОВ,
халқ депутатлари Оҳангарон район Совети ижроия комитетининг раиси.

СУҲБАТЛАР ТЕМАТИКАСИ

КУН сайин ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун бошланган умумхалқ кураши авж олмоқда, В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда.

Кўпгина коллективлар 1980 йилнинг дастлабки ойи топшириқларини бажаришда муваффақиятларга эришиб, ҳозирда ҳам ленинчасига, зарбдорчасига меҳнат қилмоқдалар. Жойларда ташкилий ва оммавий-сиёсий ишлар қизитиб юборилмоқда.

Ҳозирги вақтда сайлов участкалари, агитпунктлар, сайловчилар клублари, агитация майдончалари ана шу ишнинг марказига айланган. Оғзаки сиёсий агитация кадрлари сайловчиларга мамлакатимизда содир бўлаётган ўзгаришлар, республикамиз, область, шаҳар ва район меҳнаткашларининг КПСС XXV съезди қарорларини бажариш соҳасида эришаётган ютуқлари тўғрисида сўзлаб бермоқдалар. СССР янги Конституцияси ва Ўзбекистон ССР Конституцияси моддаларини ҳозирги ҳаётимиз билан чамбарчас боғлиқ ҳолда кенг тушунтирмоқдалар. Ленинча миллий сиёсат, СССР халқларининг ленинча дўстлиги, совет турмуш тарзи, партия ва давлатимизнинг ленинча ташқи сиёсати шу кунларда ўқилаётган лекциялар ҳамда суҳбатларнинг асосий мавзуини ташкил этмоқда. Айниқса, ўртоқ Л. И. Брежневнинг «Правда» газетаси мухбирининг саволларига берган жавоблари (марказий, республика, область газеталари, 15 январь) кенг ва атрофлича тушунтириб берилмоқда.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совет ҳамда ВЦСПСнинг «Халқ хўжалигида меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш ва кадрлар қўнимсизлигини камайтириш тўғрисида»ги қарорида давлат, хўжалик ва жамоат ташкилотлари зиммасига катта вазифалар юкланган. Эндиликда агитаторлар, сиёсий ахборотчилар ана шу вазифаларни кенг меҳнаткашлар оммасига етказиш соҳасидаги ишни бошлаб юбордилар.

Шу кунларда республика Олий Совети ва маҳаллий Советларга сайловларга тайёргарлик қизғин авж олмоқда, сайловчилар депутатликка номзодлар билан учрашмоқдалар. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидовнинг Пахтаобод сайлов округи сайловчилари билан учрашув вақтида сўзлаган нутқида (республика, область газеталари, 31 январь) бутун республикамиз меҳнаткашларининг ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш соҳасидаги ютуқлари ҳамда навбатдаги шарафли вазифалари аниқ ва равшан белгилаб берилди.

Республика меҳнаткашлари 1980 йил учун социалистик мажбуриятлар (республика, область газеталарининг шу йил 30 январь сонлари) қабул қилиб, уларни бажариш юзасидан социалистик мусобақани янада фаол давом эттирмоқдалар.

Оғзаки сиёсий агитация кадрлари билан семинарлар ўтказишда қуйидаги материаллардан фойдаланишни тавсия этамиз:

СИЁСИЙ АХБОРОТЧИЛАР, АГИТАТОРЛАР, СИЁСИЙ ТАШКИЛОТЧИЛАРГА ЁРДАМ

КПСС Марказий Комитетининг «В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги тўғрисида»ги қарори (Марказий, республика, область газеталарининг, 1979 йил, 13 декабрь сонлари).

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети XV пленумининг қарори («Ўзбекистон коммунисти», 1-сон, 15—19 бетлар).

КПСС Марказий Комитети 1979 йил ноябрь Пленумининг якунлари ва республика партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида («Ўзбекистон коммунисти», 1-сон, 20—35 бетлар).

Агитация таъсирчанлигини оширайлик («Тошкент ҳақиқати», 2 февраль сони).

Иқтисодий билимлар — оммага («Тошкент ҳақиқати, 9 февраль).

Февраль ойида суҳбатлар ўтказиш учун қуйидаги материаллардан фойдаланишни тавсия қиламиз:

МАМЛАКАТ ИЧКИ СИЁСИЙ ҲАЁТИ МАСАЛАЛАРИ БЎЙИЧА:

Партия йўлидан янги ғалабалар сари («Ўзбекистон агитатори», 1-сон, 2—5 бетлар).

Совет сайлов қонунининг демократизми («Агитатор» 2-сон, 15—17 бетлар).

Совет оиласининг бюджети («Агитатор», 2-сон, 20—23 бетлар).

Чинакам халқ ҳокимияти («Агитатор», 1-сон, 27—30 бетлар).

Халқ депутатлари Советларига сайловлар (КПСС МК журнали «Партийная жизнь», 1-сон, 10—14 бетлар).

Сайлов кампанияси даврида оммавий-сиёсий ишлар («Партийная жизнь», 1-сон, 60—64 бетлар).

КПСС — ишчилар синфи, барча меҳнаткашлар, бутун халқнинг сиёсий раҳбари («Партийная жизнь», 1-сон, 24—31 бетлар).

ИҚТИСОДИЙ ҲАЁТ МАСАЛАЛАРИ БЎЙИЧА:

Москва корхоналари коллективларининг 19 апрель куни ленинча коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги ташаббуси («Известия», 23 январь).

Ўзбекистон меҳнаткашларининг 1980 йил учун социалистик мажбуриятлари (республика ва область газеталарининг 30 январь сонлари).

Область илғор чорвадорлари қурултойининг материаллари («Тошкент ҳақиқати», 2- ва 5-февраль).

1980 йилда СССРни иқтисодий ва социал ривожлантириш давлат планининг бажарилиши якунлари тўғрисида. СССР Марказий Статистика бошқармасининг ахбороти (Марказий, республика ва область газеталарининг 26, 27, 28 сонлари).

Шаҳдам одимлар. Ўзбекистон ССР Марказий статистика бошқармасининг ахбороти (республика, область газеталари, 29 январь).

Беш йиллик якунловчи йилида ишга тушириладиган қурилишлар («Агитатор», 1-сон, 31—36 бетлар).

Ленин йўлидан — коммунизмга («Ўзбекистон агитатори», 1-сон, 8—13 бетлар).

ФАН ВА МАДАНИЯТ МАСАЛАЛАРИ:

Меҳнат ва ахлоқ уйғунлиги («Агитатор», 1-сон, 41—42 бетлар).

Ильич сафдошлари («Агитатор», 2-сон, 37—40 бетлар).

Музика, эстетика, ҳаёт («Коммунист», 1-сон, 126—128 бетлар).

Ўзбек экрани («Ўзбекистон коммунисти», 1-сон, 63—69 бетлар).

ХАЛҚАРО ҲАЁТ МАСАЛАЛАРИ:

Озодлик курашининг енгилмаслиги («Коммунист», 1-сон, 11—27 бетлар).

Тинч-тотув яшаш сиёсати ҳозирги кунда («Проблемы мира и социализма», 1-сон, 18—22 бетлар).

Европада америка ракеталари тинчлик ва хавфсизликка хавф туғдирмоқда («Агитатор», 2-сон, 43—44 бетлар).

80-йиллар остонасида («Новое время», 1-сон, 5—7 бетлар).

Афғонистонга қарши эълон қилинмаган уруш («Правда», 5 февраль).

Ўн йилликлар марраси («Новое время», 2-сон, 5—7 бетлар).

Вашингтонга ишониш мумкинми? («Новое время», 4-сон, 5—6 бетлар).

ЭСЛАТМА: **Суҳбатга тайёрланишда вақтли матбуот, маҳаллий мисоллар ва рақамлардан фойдаланинг.**

ОТА-БОЛА РАССОМЛАР КЎРГАЗМАСИ

Шу кунларда Ўзбекистон санъати музейида бўлган санъат ихлосмандлари ўзига хос суратлар кўргазмасининг гувоҳи бўладилар. Бу ерда ота-бола рус рассомлари — Николай ва Святослав Рерихларнинг 300 дан зиёд асари тасвирий санъат шайдоларининг эътиборига ҳавола этилди. Томошабинлар, асли россиялик, бироқ тақдир тақозоси билан Ҳиндистонда яшаб қолган Рерихларнинг асарлари билан яқиндан танишмоқдалар.

Истеъдодли мўйқалам соҳибларининг полотноларидаги бетакрор ранглар жилоси, топқирлик билан ишланган мазмунлар, оний бир ҳолатни усталик билан тутиб қолиш санъати томошабинларда чексиз ҳайрат ва юксак эстетик завқ уйғотади. Суратларни узоқ вақт томоша қилаётган тасвирий санъат ишқибозлари ота-бола рус рассомларининг зийрак санъаткорлик нигоҳи фавқулодда мазмун ва ранг танлаш маҳоратига тан берадилар.

КОЛХОЗ МАРКАЗИ ЧИРОЙ ОЧМОҚДА

Бўка районидаги «Партия XX съезди» колхози йилдан-йилга пахтачилик ва чорвачиликда яхши натижаларга эришмоқда. Шу билан бирга бу ерда ободонлаштириш ишлари ҳам намунали йўлга қўйилган. Сўнгги икки йил ичида 1200 ўринли иккита мактаб, 35 та хўжаликка мўлжалланган турар-жой бинолари, 10 та типовой шийпон, болалар боғчаси ва бошқалар қурилди.

Бу ишларни амалга оширишда колхознинг махсус қурилиш бригадаси аъзолари жонбозлик кўрсатишмоқда. Улар 1980 йилда 200 бош қорамолга мўлжалланган ферма, клуб, чойхона ва ҳаммом қуришни мўлжаллаганлар.

Қурувчилардан Қ. Сайфуллаев, Д. Дадабоев, А. Абдуллаевлар топшириқларни ортиғи билан адо этишяпти.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

БЕДА ҲОСИЛДОРЛИГИНИ ОШИРИШ ОМИЛЛАРИ

МУТАХАССИС МАСЛАҲАТИ

Беда—алмашлаб экиш системасини жорий этишда энг яхши оралиқ экин ҳисобланади. Чунки, бу экин юқори агротехника талаблари асосида парвариш қилиб борилса, 2—3 йил давомида тупроқ ҳайдов қатлами таркибида 6—13 тонна миқдорида қуруқ илдиз, тупчак қолдиқлари тўпланиб, ерга 1—1,2 тонна ҳажмида аммиак селитраси солинганидек, тупроқ таркибини азот билан бойитади.

Беда муҳим агротехник ва мелиоратив аҳамиятга ҳам эга. Бедадан кейин экилган экинларнинг ҳосили бир мунча ошади ва сифати яхшиланади. Жумладан, пахтанинг вильтга чалинишининг олди олиниб, соғлом ва бақувват ўсишига шароит яратилади. Ҳосилдорлик 30—40 процентга ошади. Беда жамоат чорвачилиги учун тўйимли, юқори ҳосилли озуқабоп экин ҳисобланиб, асосий пахтачилик зоналарида 5—6 ўрим ҳисобига гектаридан 150—200 центнердан ошириб пичан ёки ҳар бир гектар ердан 7350—9800 озуқа бирлиги ва 1740—2320 килограмм ҳазмланадиган протеин тўплайди.

Илғор хўжалик ва бригадаларда бедадан ана шундай юқори ҳосил олиняпти. Ғалаба районидаги Энгельс номли колхознинг Ж. Омонбоев бошчилик қилаётган бригадаси ўтган йили 147 гектар майдондаги бедазорларнинг ҳар гектаридан пландаги 120 центнер ўрнига 229 центнердан сифатли пичан тайёрладилар. Шу райондаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозида эса 505 гектарлик бедазорнинг ҳар гектаридан пландаги 110 центнер ўрнига 198 центнердан ҳосил тўпланган. Пискент районидаги Свердлов номли, Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозлари, Чиноз районидаги «Чиноз» наслчилик совхозида ҳар гектар майдондан 190—216 центнердан тўйимли ва сифатли пичан ҳосили олинди.

Лекин кам ҳосил олаётган хўжаликлар ҳам кўп. Бундай хўжаликларда фан ютуқлари ва илғорлар тажрибасига суянган ҳолда иш тутилса, агротехника талабларига тўлиқ риоя қилинса ҳосилдорлик кескин ошган бўларди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIX съездида республикамизда пахта-беда алмашлаб экишни тўлиқ жорий этишни 1980 йилда ниҳоясига етказиш алоҳида таъкидлаб ўтилган.

Областимиз колхоз-совхозларида алмашлаб экиш системасини жорий қилиш учун кўп миқдорда беда уруғи керак. Демак, бедапояларни кенгайтиришда уруғчилик ишларини кенг йўлга қўйиш энг муҳим масалалардан биридир. Беда агротехника талаблари асосида парвариш қилинса, ундан мўл уруғ ҳосили олинади. Бу соҳада бой тажрибага эга бўлган хўжаликлар кўп. Айниқса, тоғ олди зоналарига жойлашган Оҳангарон, Паркент, Бўстонлиқ, районлари хўжаликларининг иш тажрибаси фикримизнинг далили бўла олади.

Беда уруғидан юқори ҳосил тўплашда энг асосий вазифа унинг учун мос келадиган майдонларни танлашдир. Уруғлик учун аввалги йили жами ҳосили пичанга ўриб олинган иккинчи йилги бедазорларни қолдирган маъқул. Бундай участкаларда, уч йиллик бедазорларга нисбатан беда пояси ва уруғини кемирадиган зараркунандалар камроқ бўлиб, зарпечак деярли учрамайди.

Уруғлик учун ажратилган беда майдонларининг ҳар бир квадрат метрида 50—70 донадан беда ўсимлиги бўлиши шарт. Беда четдан осон чангланадиган ўсимлик. Уни чанглатувчи якка ҳолдаги ёввойи асаларилар, қовоқарилар, чумай арилар ва бошқалар асосан жар, зовур ёқаларида, ихота дарахтларида кўплаб яшайдилар. Шунинг учун имкони борича уруғлик участкаларни ана шундай жойларга яқин ҳисобланган бедазорлардан танлаш мақсадга мувофиқдир. Шуни ҳам унутмаслик керакки, уруғлик учун ажратилган участкалар эски бедазорлардан камида 300—500 метр масофа йироқда жойлашган бўлиши шарт. Агар эски бедазорлар яқин бўлса, зарарли ҳашаротларнинг уруғлик майдонига ўтиш хавфи туғилади. Уруғлик учун ажратилган ерлар тупроғи шўрланган ёки ер ости сувлари чуқур жойлашган бўлса, у ҳолда бундай бедазорларни қишда ёки эрта баҳорда гектар ҳисобига 900—1000 кубометр ҳажмида сув сарфлаб суғориш тавсия этилади. Профилактика мақсадида ташкил этилган қишки ва эрта баҳорги суғоришлар тупроқда нам тўплаб, шўрни ювади. Натижада беданинг яхши ўсиши ва ривожланишига ёрдам бериб, зарарли ҳашоратлар миқдорини камайтиради.

Эрта баҳор далага тракторлар чиқиши билан шўри ювилмаган ерларга суғоришдан олдин, ҳар бир гектар ерга 100 килограммдан соф фосфор (600 килограмм суперфосфат) ўғити, 50—75 килограммдан соф калий (100—150 килограмм калий тузидан), 40—60 килограмм миқдорида 25 процентли гексахлоран дустидан аралаштириб сочиш тавсия этилади. Ўғитланган участкаларда кетма-кет чизель ёки диска юргизиб, кетидан уч қатор терилган сихмола билан борона қилинади.

Ўсимлик қалинлиги бир квадрат метр ерда 50—70 донадан кўп бўлган ерларни бироз сийраклаштириш мақсадида чизеллаш шартдир. Бунда, беда ўсимлиги тупларини сийраклаштириш учун чизелни охирги қаторига юза кесувчи стрелкали «лапка»лар ўрнатилади. Баҳорги чизеллаш кетидан бороналаш тупчаклар тагида, илдиз бўғинида қишловда ётган фитономус туганак узунбурунлари, беда уруғхўри, беда қандаласи каби зарарли ҳашоратларни кўплаб йўқ қилиб ташлашга ёрдам беради. Униб чиқиш қобилияти юқори бўлган сара уруғларни 60—70 сантиметр кенгликда, кенг қаторлаб экилган бедазорлардан олиш мумкин. Бундай бедазорлар эрта баҳорда, албатта, 10—12 сантиметр чуқурликда культивация қилинади. Натижада ўсимлик қатор ораларидаги бегона ўтлардан тозаланиб, зараркунандалар миқдори анча камаяди. Кенг қаторлаб экилган беда қатор ораларини ўғитлаш универсал дон сеялкаларида бир вақтнинг ўзида майда эгат олиш билан бажарилади.

Кенг қаторли экилган бедазорларга гексахлоран сочиш, туганак ораларини тараш, қатор оралиғидаги тупроқни юмшатиш эрта баҳорда бороналаш йўли билан культивациядан олдин амалга оширилади. Эрта баҳор беда майсалари 10—12 сантиметр бўлганда бедазорларнинг гектар ҳисобига 40—50 килограмм гексахлоран билан 12 процентли дуст билан фитономус қўнғизларига қарши ишлов бериш такрорланади.

Эрта баҳорда уруғхўр капалаги учиб чиқмаслиги учун қиш фаслида, уруғи янчиб олингандан кейин қолган чиқит қолдиқларини молларга бериш ёки куйдириб ташлаш керак. Фитономус ғумбакларига қарши курашда 0,3—0,4 процентли «Золон» концентратидан фойдаланиш ижобий натижа беради. Бунда бир гектар ерга тайёр аралашма суюқликдан 600 литр миқдорида сарфланади.

Уруғликка беданинг биринчи ўримидан қолдирган маъқул. Мабодо, биринчи ўримдаги беда қишлоқ хўжалик ҳашоратлари билан зарарланиб қолса ёки бўйига ўсиб кетса, аксинча ёғингарчилик кўп бўлиб, намгарчилик ҳисобига бедапоя илдизи ётиб қолса, у ҳолда бундай бедани шоналаш даврида тезкорлик билан ўриб олиб сенаж ёки пичан тайёрлаб олган маъқул. Бундай шароитда иккинчи ўримни уруғликка қолдириш лозим бўлади. Бедадан мўл уруғ ҳосили олиш асосий факторларидан бири суғориш муддатларини белгилаб олишдир. Тупроқда нам етарли бўлмаса, беда ўсиш ва ривожланишдан тўхтайди. Мева шохлари қисқаради, гул ва мевасининг тўкилишига олиб келади. Оқибатда ҳосилдорлик кескин камайиб кетади. Тупроқда нам ҳаддан ташқари кўп бўлса, беда бўйига ўсиб, поялари ингичкалашиб: тезда ётиб қолади. Натижада беда уруғининг ҳосили ҳам, сифати ҳам пасаяди.

Уруғлик беда ўсаётган тупроқ ҳайдов қатламининг намлик даражаси униб чиққанидан токи дуккаклар ҳосил қилгунга қадар 65—70 процент миқдорида бўлиши керак. Дуккаклар пишиш даврида тупроқ намлиги 60 процентни ташкил этиши зарур. Шунинг учун уруғлик беда экиладиган ерларни суғоришда ер ости сувларининг жойлашиш чуқурлигини, баҳордаги ёғин-сочин миқдорини ҳамда уруғлик учун беданинг нечанчи ўрими қолганлигини эътиборда тутиш талаб қилинади.

Об-ҳаво ўртача келган ва апрель-май ойларида бироз ёмғир ёғиб ўтган зоналарда биринчи сув беда ёппасига гулга кирганда берилади. Беданинг иккинчи ўримини уруғликка қолдирганда 2 марта суғорган маъқул. Яъни, биринчи сув беда ўсабошлаганда, иккинчи сув эса гуллаш олдидан берилади.

Ер ости сувлари чуқур жойлашган, эрта баҳорда ёғингарчилик кўп бўладиган зоналаримизда беданинг ўсув даврида икки марта: шоналаш ва гуллаш даврида суғориш тавсия этилади.

Уруғлик бедани суғоришда гектарига 800—900 кубометр нормадаги сувни тез оқизиш яхши натижа беради.

Уруғлик бедани ўриб олишга жаъми дуккакларнинг 75—80 проценти қўнғир тусга кирган вақтда киришилади.

Ўрим жаткалар билан амалга оширилади. Шоли ўрадиган жаткалар билан ўрилса иш унуми янада яхши бўлади. Ўримдан 4—5 кун ўтгач, уруғлик беда ўт уруғини янчиб олиш учун махсус тайёрланган дон комбайнларида янчиб олинади. Дуккаклардан янчиб олинган беда уруғи асфальт хирмонларда бироз қуритилгач, махсус элакларда элаб олиниб, «ОС—4,5», «СУ—0,1» машиналарида тозалаш ниҳоясига етказилиши керак. Беда уруғларини зарпечакдан тозалаш ЭМС-1А «Трифолине» — уруғ тозаловчи электромагнитли машиналарда олиб борилади. Уруғлик беда майдони унча катта бўлмаган, лекин асфальтланган хирмонлари мавжуд хўжаликларда ҳосилни КИР-1,5 агрегатида ўриб олиш мумкин. Хирмонда қуритиб олинган беда уруғи дон комбайнлари ёрдамида янчиб, тозалаб олинади.

Беда уруғи етиштириш агротехника талабларига тўлиқ риоя қилинса, 1980 қишлоқ хўжалик йилида областимиз бўйича уруғлик беда учун ажратилган 5800 гектар майдоннинг ҳар гектаридан сифатли, кондиция талабларига жавоб берадиган юқори ҳосил олишга тўлиқ замин яратилади. Бу ўз навбатида беда—пахта алмашлаб экиш системасининг тўлиқ амалга оширилишига, чорвамиз учун энг тўйимли озуқанинг сероб бўлишига ижобий таъсир кўрсатади.

Х. ИБРОҲИМОВ,
Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институтининг катта илмий ходими.

Оққўрғон районидаги «Партия XXII съезди» колхози паррандабоқарлари ҳар бир товуқдан 180—200 тадан тухум олиш учун курашмоқдалар. Тажрибали товуқбоқар Н. Қурбонова фермада ташкил этилган социалистик мусобақада пешқадамлик қилаётир.

П. Эргашев фотоси.

ДЎСТЛИККА ИНТИЛИБ

Мана, йигирма йилдирки, араб мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқалар совет жамиятининг Ўзбекистон бўлими актив фаолият кўрсатмоқда. Бу бўлим Ўзбекистонда Совет ҳокимияти йилларида юз берган катта ижтимоий-иқтисодий, ва маданий ўзгаришлар билан араб жамоатчилигини, ҳамда араб мамлакатлари халқларининг ҳаёти ва маданияти билан республикамиз жамоатчилигини таништириб келмоқда. Бу борада бўлимнинг коллектив аъзолари намунали ишлар қилмоқдалар.

Ўзбекистон Фанлар академияси шарқшунослик институти олимларининг араб мамлакатлари маданияти ва адабиёти ҳамда бой тарихига оид тадқиқотлари диққатга сазовордир. Прогрессив араб ёзувчиси Абдураҳмон Ал Хамисий ижоди биринчи марта Ўзбекистонда мукаммал тадқиқ қилиниб, у ҳақда илмий диссертация ёзилди. Номи кенг китобхонларга машҳур бу ёзувчи ижоди институтнинг катта илмий ходими Раъно Хўжаева тадқиқотларига асос қилиб олинди. Миср Араб Республикаси прогрессив адабий танқидчилигини институт илмий ходими Аҳрол Қосимхўжаев мукаммал ўрганди. Катта илмий ходим Исматулла Абдуллаев эса Ўрта Осиёда тарқалган араб тилида ёзилган шеъриятни ўзининг докторлик диссертациясига мавзу қилди. Институт олимлари олиб бораётган илмий ишларнинг аксариятида араб мамлакатлари ҳаёти ўз аксини топмоқда.

Шунингдек, Тошкентдаги 22 ва 1-ўрта мактаб коллективлари ҳам бўлимнинг актив фаолият кўрсатаётган коллектив аъзолари ҳисобланади. Бу мактабларда ҳар йили Сурия Араб Республикаси ва Яман Халқ Демократик Республикасининг муҳим саналари кенг нишонланади. Бу тадбирларни ўтказиш чоғида Тошкент шаҳри олий ўқув юртларида ўқиётган араб студентлари ҳам иштирок этади. Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрлиги мутахассислари дўст араб мамлакатларига яқиндан беғараз ёрдам бермоқдалар.

Ҳозирги вақтда араб мамлакатлари билан дўстлик ва маданий алоқа жамияти Ўзбекистон бўлимида 27 колхоз ва совхоз, муассаса ва ўрта мактаблар коллективи аъзодир. Бўлим араб мамлакатларидаги юзлаб корреспондентлари билан алоқа боғлаб турипти. Дўст мамлакатларга фотокўргазмалар, фотоочерклар ва бошқа ахборот-пропагандистик материаллар мунтазам жўнатилмоқда. «Жазоир—СССР» ва «Тунис—СССР» дўстлик жамиятларига ўтган йили эсдалик сувенирлари юборилди.

Бу йил бўлим правлениеси ўз фаолиятини янада такомиллаштириш ниятида. Яқинда бўлиб ўтган бўлимнинг йиллик ҳисобот йиғилишида ана шулар ҳақида гаплашиб олинди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир-аъзоси М. Хайруллаев бўлим правлениесининг раиси қилиб қайта сайланди.

Ҳасан Ҳамроев 23 йилдан бери Бекобод районидаги Ленин номли колхоз ремонт устахонасида баракали меҳнат қилиб келади. У ҳозиргача 10 сеялкани сифатли ремонт қилиб, ҳамкасбларига ўрнак кўрсатди.

М. Қорабеков фотоси.

СУТЧИЛИК КОМПЛЕКСЛАРИ УЧУН

Бу йил республика сутчилик комплексларига Ўзбекистон чорвачилик илмий-тадқиқот институти томонидан яратилган «Рейник-119» янги зотли қорамоллар жўнатилади. Бундай зотли сигирлар ҳар йили беш минг килограммдан кўпроқ сут беради. Айни вақтда уларнинг сути ғоят серёғлиги билан ажралиб туради.

Институт мутахассислари ҳозирги вақтда сермаҳсул қорамоллар зотини яратиш устида иш олиб бормоқдалар. Бундай зотлар сут чорвачилиги самарадорлигини анча ошириш имконини беради. Қора-ола, Бушуев ва Швицкая зотли сигирлар селекция иши учун алоҳида қимматга эга. Бундай сигирлар йирик саноат комплексларида боқишга мослаштирилган. Оржоникидзе районидаги «Красний Водопад» экспериментал базасида, республиканинг бошқа бир қанча хўжаликларида ана шундай зотли сигирлар подаси вужудга келтирилган.

(ЎзТАГ).

ХАЛҚАРО ҲАЁТ

ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР, ЯНГИЛИКЛАР

СОЦИАЛИСТИК ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМ БАЙРОҒИ ОСТИДА

ВАРШАВА, 12 февраль. (ТАСС махсус мухбирлари). Польша коммунистлари VIII съезди Польша Бирлашган ишчи партияси теварагидаги бирлик ва унинг ривожланган социалистик жамият қуриш планларини умумхалқ қўллаб-қувватлаётганлиги белгиси остида икки кундан бери ишлаб турибди. Миллион-миллион коммунистлар партия режаларини зарбдор меҳнат билан амалга оширишга азму қарор берганликларини делегатлар таъкидлаб ўтмоқдалар.

ПБИП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, партия Катовице воевода комитетининг биринчи секретари З. Груздень Силезиянинг иқтисодий ривожи тўғрисида гапириб берди. Нотиқ ПБИПнинг экономикани ривожлантириш, қардош партиялар билан ва социалистик ҳамдўстликдаги мамлакатлар билан ҳамкорликни мустаҳкамлаш соҳасидаги программавий йўлини қўллаб-қувватлади.

Лодзлик тўқимачи Я. Залевская, Варшава университетининг ректори З. Рибицкий, музокараларда сўзга чиққан бошқа делегатлар ПБИПнинг партия Марказий Комитети Бош секретари Э. Герек докладида таърифлаб берилган бош йўлини маъқулладилар.

Съезд делегатлари ва меҳмонлари самимий кутиб олган КПСС делегациясининг бошлиғи, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари ўртоқ М. А. Суслов бугун нутқ сўзлади.

У ПБИП VIII съездининг делегатларига, қардош Польшанинг барча коммунистлари ва меҳнаткашларига КПСС Марказий Комитети номидан, 17 миллион совет коммунистлари ва бутун совет халқидан қизғин қутловлар топширди.

Азиз ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежнев сизларга самимий салом ҳамда съездингиз ишига тўла муваффақият тилаб билдирган истакларини топширишни илтимос қилди, деди М. А. Суслов.

Биз ПБИП Марказий Комитетининг докладини ғоят қизиқиб тингладик. Бу докладда партиянинг 70-йиллардаги кўп қиррали фаолияти манзараси тасвирлаб берилган. Поляк ишчилар синфи, деҳқонлари, зиёлилари ПБИПнинг VI ва VII съездлари белгилаб берган программани бажара бериб ўз социалистик ватанини иқтисодий олға ва анча олға силжита олдилар.

Мана шуларнинг ҳаммасида биз ПБИП, унинг Марказий Комитети сиёсатининг энг муҳим якунини кўриб турибмиз.

Партияларимиз ва халқларимизнинг интернационал бирдамлиги Польшанинг, Совет Иттифоқининг ва социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатларнинг ривожи учун чинакам бебаҳо аҳамиятга эгадир. Қардошларча иттифоқимиз ва ҳар томонлама баҳамжиҳат ҳаракатимиз биз учун илҳом манбаи бўлиб хизмат қилмоқда, куч ва имкониятларимизни кўпайтирмоқда.

Сўнгги воқеалардан хулоса чиқарганда, улар ўртасида чуқур ўзаро алоқа мавжудлигини пайқамай бўлмайди, деди сўнгра ўртоқ М. А. Суслов. Хитойнинг Вьетнамга қарши агрессияси; НАТОнинг қуролланиш пойгаси янги даврасини бошлаш йўлидаги қарори; Американинг жуда катта ҳарбий кучлари Эрон теварагига келтириб қўйилаётганлиги; демократик Афғонистонга қуролли тўдалар тайёрлаб юборилаётганлиги ва бу нарса Афғонистон ҳукуматини Совет Иттифоқидан ёрдам сўрашга мажбур этганлиги — мана шуларнинг ҳаммаси тасодифий хилма-хил ҳодисалар эмас, балки бир занжирнинг ҳалқаларидир. Бу ҳодисалар халқларнинг мустақиллик, тараққиёт ва тинч турмуш йўлида кучайиб бораётган курашига империализм ва реакция ҳар қандай воситалар билан ҳалақит беришга интилаётганлигининг оқибатидир.

Келажак тинчлик, демократия, миллий озодлик ва социализм кучларининг активлигига, уларнинг ҳаракатлари аниқ мақсадни кўзлашига ва бирлигига ҳал қилувчи даражада боғлиқдир. Халқаро коммунистик ҳаракат бу ишга ҳамиша ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб келган. Ҳозирги масъулиятли пайтда ҳам у ўзининг тарихий бурчини бажаришга шубҳаланмаса бўлади.

Бизнинг партиямиз, совет халқи, — деди пировардида ўртоқ М. А. Суслов, — уруш хавфига қарши, тинчликни мустаҳкамлаш учун, халқаро майдонда адолат тантанаси учун изчил курашни халқ Польшаси билан, қудратли социалистик ҳамдўстликдаги барча мамлакатлар билан қўлни-қўлга бериб олиб бораётганлигимиз фактини юксак қадрлайдилар. Мамлакатларимизнинг жипслиги, уларнинг тинчлик, хавфсизлик ва социал тараққиёт учун курашаётган барча халқлар билан жипслиги ер юзида мустаҳкам ва одилона тинчликни таъминлашдан иборат тарихий вазифа ҳал этилишининг гарови бўлиб хизмат қилади.

* * *

Ўртоқ М. А. Сусловнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва давомли қарсаклар билан қайта-қайта бўлиниб турди.

Мажлисда раислик қилувчи космонавт М. Гермашевский КПСС делегациясининг бошлиғини астойдил табриклади ҳамда улуғ совет халқига ва Совет Иттифоқи Ленинчи Коммунистик Партиясига, унинг Марказий Комитетига, Польшанинг ва поляк халқининг қалин дўсти, тинчлик иши учун буюк курашчи, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневга қардошлик саломи топширишни илтимос қилди.

Съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

ХОК сессияси қарори: ОЛИМПИА ЎЙИНЛАРИ МОСКВАДА БЎЛИБ ЎТИШИ КЕРАК

ЛЕЙК-ПЛЭСИД, 13 февраль. (ТАСС). Халқаро Олимпиа Комитети 82-сессиясида қатнашган шу комитетнинг ҳамма 73 аъзоси XXII Олимпиада ўйинлари мўлжаллаб қўйилганидек Москвада ўтказилиши керак, деган фикрни якдиллик билан билдирди. Халқаро Олимпиа Комитетининг президенти Лорд Килланин матбуот конференциясида 13-қишки Олимпиа ўйинлари арафасида ўтказилган, сессия ишларини якунлаб шундай деб эълон қилди.

АҚШ маъмуриятининг Москвада Олимпиада ўтказилишини барбод этишга ва шу билан бутун Олимпиа ҳаракатига зарба беришга уринганлигига қарамай Халқаро Олимпиа Комитети шундай қарорга келди.

ХОК президенти миллий Олимпиа комитетларининг бош уюшмаси ижроия комитетининг шу ойнинг бошида Мехикода бўлиб ўтган мажлисида XXII-Олимпиада ўйинлари ўтказиладиган жой Москва бўлишини бир овоздан тавсия қилганлигини эслатиб ўтди.

Лорд Килланин матбуот конференциясида ХОК аъзолари тинчлик ва халқлар ўртасида ҳамжиҳатликка хизмат қилувчи Олимпиа Комитетининг бирлигини мустаҳкамлаш иштиёқида эканликларини гапирди. ХОК президенти комитет сессиясида кейинги уч кун давомида қилинган ишлар тўғрисида матбуот вакилларига ахборот берди. Дунёнинг турли мамлакатларидан Лейк-Плэсидга келган журналистларнинг кўпдан-кўп саволларига жавобан, Лорд Килланин Олимпиа ўйинлари Москвада ўтказилади, деб таъкидлади.

* * *

ВАШИНГТОН, 13 февраль. (ТАСС). АҚШ давлат департаментининг вакили ёзги Олимпиа ўйинлари тўғрисида АҚШ ҳукумати «ўзининг илгариги позициясида» туради, деб айтди. Оқ Уйнинг матбуот секретари баёнот берди. Бу баёнотдан маълум бўлишича, Америка маъмурияти бўлажак Олимпиа ўйинларини бузишга қаратилган ҳаракатини давом эттиради ва шу мақсадда АҚШ миллий Олимпиа комитетига тазйиқ қилиш ниятидадир. У АҚШнинг Олимпиа ўйинларини бошқа жойга кўчириш, кечиктириш ёки қолдириш тўғрисидаги таклифини Халқаро Олимпиа Комитети сессияси рад этганлиги ҳусусида «таассуф» билдирди.

МИЛЛИЙ КАДРЛАР ТАЙЁРЛАНАДИ

ЖАЗОИР, 12 февраль. (ТАСС). Миллий кадрлар тайёрлаш — Жазоир экономикаси олдида турган энг муҳим вазифалардан биридир. 1980—1984 йилларда мамлакатни иқтисодий ва социал ривожлантириш беш йиллик планини амалга ошириш давомида 18 та университет маркази қурилади. Бу эса олий маълумот олиш имконини икки баравар оширади.

Жазоир Халқ Демократик Республикасининг программа ҳужжати — миллий хартияда республиканинг ҳар бир вилоятида университетлар очиш кўзда тутилади.

ИШСИЗЛАР КЎПАЙМОҚДА

СТОКГОЛЬМ, 12 февраль. (ТАСС). Швецияда ишсизлар тобора кўпаймоқда. Расмий маълумотларга қараганда, шу йилнинг январь ойида мамлакатда 94 минг ишсиз борлиги аниқланди. Бу — ўтган йилнинг декабрь ойидагига нисбатан 20 минг киши кўпдир.

ЛИВАНДАГИ АҲВОЛ

БАЙРУТ, 12 февраль. (ТАСС). Ливандаги аҳвол тобора кескинлашмоқда. Ўтган тун Ливан пойтахтининг бир қанча районларида — собиқ савдо марказида, денгиз порти ва Фуад Шихаби кўприги районида консерватив «Ливан фронти» отрядлари билан тинчликни сақловчи араб давлатлараро кучлар ўртасида қуролли тўқнашувлар давом этди. Гувоҳларнинг айтишича, консерваторлар Байрутнинг шарқий районларига жанговар мадад кучларини юбормоқдалар, баъзи кўчаларда танклар ва бронетранспортерлар пайдо бўлди.

Ливан радиосининг хабарига кўра, кеча Ливаннинг шимолида Катоиб партиясининг отрядлари билан мамлакатнинг собиқ президенти С. Франжье тарафдорлари ўртасида яна шиддатли тўқнашувлар юз берган. Иккала томон ҳам оғир тўплар ва миномётларни ишга солган, ўлдирилган ва жароҳатланганлар бор.

Мамлакатнинг жанубида Исроил ва сепаратчиларнинг тўплари жанубий Ливандаги аҳоли пунктларини ялпи тўпга тутишни давом эттирмоқда. Набатия шаҳри ва унинг атрофидаги қишлоқлар, шунингдек фаластинликларнинг Бурж аш шимолий, Рашидия ва Машъуқ лагерлари айниқса қаттиқ зарар кўрди.

Ливан прогрессив социалистик партияси раҳбарлик кенгашининг мажлиси мамлакатдаги аҳвол қаттиқ кескинлашганлигига бағишланди. Партия бу ерда тарқатилган баёнотда мамлакат ҳукуматига мурожаат этиб, барча демократик кучлар билан иттифоқ бўлган ҳолда яна гражданлар уруши чиқишига йўл қўймасликка, бирликни таъминлаш ва Ливаннинг арабий моҳиятини сақлашга даъват қилди.

КУРАШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ЛОНДОН, 12 январь. (ТАСС). «Бритиш стил» корпорациясининг Бритон—Ферри шаҳридаги металлургия корхонасининг ишчилари консерваторлар кабинетидаги саноат министри К. Жозефни помидорлар ва палағда тухумлар отиб қарши олдилар. К. Жозеф ана шу давлат кампаниясига қарашли заводларда забастовка ҳаракатлари кучайиб кетганлиги муносабати билан бир ойдан кўпроқ вақтдан бери давом этаётган меҳнат низосини бартараф этиш мақсадида сафар қилиб юрибди. Металлурглар ана шу йўл билан консерваторларнинг иқтисодий сиёсатига ўз муносабатларини билдирдилар. Бу сиёсат меҳнаткашлар турмуш даражасининг пасайиб кетишига олиб келди.

Маъмурлар 100 минг металлургнинг умуммиллий забастовкасини репрессиялар ёрдамида барбод этишга уринмоқдалар. Улар Шеффилддаги завод территориясига штрейкбрехерларни киргизишдан бош тортган соқчиларни таёқлар билан калтаклаб, ҳайдаб юбордилар, бир қанча ишчи қамоққа олинди.

ҲИНДИСТОН пойтахти Деҳлида мамлакат жамоатчилигининг оммавий намойишлари бўлиб ўтди. Намойишларда Хитой ва АҚШнинг Афғонистон ички ишларига қўпол равишда аралашишга урунишлари қатъий қораланди.

ТАСС телефотоси.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ВА ЎЗТАГ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

АВТОМАТ ЖАВОБ БЕРАДИ

ШУ йил май ойининг сўнгги ўн кунлигида бўлиб ўтадиган Осиё, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари VI Халқаро кинофестивалига катта тайёргарлик кўрилялти. Фестиваль кунлари пойтахтдаги энг яхши кинотеатрлар меҳмонлар ихтиёрига бериб қўйилади. Санъат кошоналарига яна тўртта автомат равишда жавоб берувчи телефонлар ўрнатилади.

Томошабинлар истаган вақтларида муайян кинотеатрда қандай фильм намойиш қилиниши, уларнинг бошланиши тўғрисида муфассал маълумотларни телефоннинг маълум номерини териб тўлиқ жавоб оладилар. Айни кунларда пойтахтдаги энг йирик кинотеатрларда ана шундай автоматлар томошабинларга хизмат кўрсатмоқда.

ЙЎЛОВЧИЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

ҲАР куни Тошкент аэровокзалида минглаб йўловчилар турли шаҳарлар томон самолётда учадилар. Йўловчиларга қулайлик туғдириш мақсадида бу ерда катта ишлар олиб борилялти. Жумладан, марказий аэровокзалнинг 2-қаватида янги касса ишга туширилди. Бу ердан барча марказий маршрутлар бўйлаб учадиган самолётларга олдиндан ва учиш куни билет сотиб олиш мумкин бўлади. Маҳаллий линиялар бўйича учадиган самолётларга эса кассада олдиндан билет сотилади.

Янги аэрокассада 13 та рўйхатга олиш столи бор. Уларнинг бирида ҳарбийларга хизмат кўрсатилади. Шунингдек, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва меҳнат ветеранларига навбатсиз хизмат кўрсатиш ҳам йўлга қўйилди. Автоматик равишда ишлайдиган реклама ва эълонлар йўловчиларни ҳар бир рейс ҳаракати билан таништириб туради.

ТОМОШАБИНЛАР ТАКЛИФ ЭТАДИЛАР

М. ГОРЬКИЙ номли Тошкент Давлат рус академик драма театри ташкил этган биринчи томошабинлар конференциясида ёшлар ҳақидаги спектакллар ва ёшларга аталган спектакллар тўғрисида гап борди. Конференцияда қатнашган томошабинлар ижодкор коллективнинг «Соҳил», «Ёвуз ўйинлар», «Умидларим» каби янги асарларидан парчалар томоша қилдилар, режиссёрлар ва артистлар эса томошабинларнинг истаклари билан танишдилар. Бундай мунозарали учрашувларни муттасил ўтказиб туришга қарор қилинди.

КОМПОЗИТОРЛАРНИНГ ИЖОДИЙ ҲИСОБОТИ

ТОШКЕНТ ҳунар-техника билим юртлари маданият уйида Икром Акбаров, Александр Берлин, Владимир Милов, Надим Норхўжаевларнинг янги қўшиқлари янгради. Бу қўшиқларни Ўзбекистон ССР Телевидение ва радио эшиттириш давлат комитетининг якказон хонандалари ва эстрада-симфоник оркестри ижро этдилар.

Республика композиторларининг партия ҳақида, жонажон диёр, тинчлик ҳақидаги янги асарлари Тошкент Трактор заводининг цехларида ҳам янгради.

Ўзбекистон композиторларининг В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига ижодий ҳисоботи планида саноат корхоналарининг бўлажак ишчилари билан, билим юрти ўқитувчилари билан, тракторсозлар билан учрашувлар кўзда тутилган. Шонли санага бағишланган янги асарлар олий ўқув юртларида, кўпгина завод ва фабрикаларнинг цехларида, колхоз клубларида ижро этилади.

РЕСПУБЛИКАЛАР ТЎҒРИСИДА ЭКСПОЗИЦИЯ

Ю. А. ГАГАРИН номли Тошкент авиация техникумининг ички интерьерини безаган экспозиция «Озод республикалар бузилмас иттифоқи» деб аталади. Ундаги 15 бўлимнинг ҳар бирида миллий республикаларнинг бири тўғрисида, унинг экономика, фан ва маданият соҳасида эришган ютуқлари ҳақида ранг-баранг расмлар ҳикоя қилади. Бу экспозицияни ўқувчиларнинг ўзлари ясаб, В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига бағишладилар.

Техникумда махсус ижодий группа тузилган бўлиб, ўқув корпусини эстетик безаш билан шуғулланмоқда.

ОСИЁ • АФРИКА ВА ЛОТИН АМЕРИКАСИ МАМЛАКАТЛАРИ КИНОФЕСТИВАЛИ • Тошкент-80

ОСИЁ, Африка ва Лотин Америкаси мамлакатлари кино санъаткорларининг ҳар икки йилда ўтадиган ижодий учрашуви анъанага айланиб қолди. Шу йилнинг 20—30 май кунлари Тошкент навбатдаги — VI Халқаро кинофестиваль қатнашчиларини ўз бағрига олади. Республикамиз пойтахтида ўтадиган бу улкан халқаро анжуманнинг аҳамияти ва унга кўрилаётган тадбирлар ҳақида VI халқаро Тошкент кинофестивали Бош директорининг ёрдамчиси, ЎзССР Давлат кинематография комитети раиси ўринбосари Қ. Ҳ. ЭРГАШЕВ мухбиримизга қуйидагиларни айтди:

ХАЛҚАРО КИНО АНЖУМАН

БИЗНИНГ СУҲБАТ

ХАЛҚАРО Тошкент фестивали қатнашувчи мамлакатларнинг сони, намойиш этиладиган бадиий ва ҳужжатли фильмларнинг савияси, уларда илгари сурилаётган ижтимоий проблемаларнинг аҳамияти жиҳатидан бутун дунё миқёсида ҳар тарафлама эътиборли анжуманга айланиб бормоқда. Агар 1968 йилги I Тошкент фестивалида 49 мамлакатнинг кино санъаткорлари иштирок этган бўлса, уларнинг сони навбатдаги фестивалларда поғонама-поғона ошиб борди. Хусусан, 1978 йилги V кинофестивалда жаҳондаги 84 давлат делегацияси иштирок этди: 22 таси Осиё қитъасидан, 34 таси Африкадан, 11 таси Лотин Америкасидан, 3 таси Австралия ва Океаниядан бўлса, 7 таси социалистик давлатлардан, 5 таси Европадаги капиталистик мамлакатлардан, 2 таси Шимолий Америкадан ва БМТ, ЮНЕСКО, Фаластин Озодлик ташкилотлари ва Чили ватанпарвар кучлари ҳам фестивалга меҳмон бўлиб келдилар. Кўриниб турибдики, фестиваль амалий жиҳатдан уч қитъа уфқларидан ошиб бутун ер юзи кино санъатининг байрамига айланиб бормоқда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Леонид Ильич Брежнев Тошкент V Халқаро кинофестиваль қатнашчилари ва меҳмонларига йўллаган табрик хатида айтганидек, «Уч қитъа кино усталарининг учрашувлари дўстлик ва ҳамкорлик муҳитида ўтмоқда. Бу учрашувлар планетада тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлаш, халқларнинг ижтимоий ва маданий ривожланиши, миллий мустақиллиги ва демократия учун кураш вазифаларига мос бўлиб тушмоқда. Осиё, Африка ва Лотин Америкасидаги тараққийпарвар санъат арбоблари ўртасидаги, дунёдаги барча мамлакатлар кинематографиячилари ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлашга хизмат қилмоқда». Бу йилги анжуманимизнинг географияси янада бойиши кутилади: биз яқинда жаҳондаги 100 дан зиёд мамлакат ва ташкилотларга таклифномалар юбордик.

Фестивалда турли савиядаги кинофильмлар намойиш этилади. Кино санъати юксак ривожланган мамлакатларнинг фильмлари билан эндигина ижтимоий тараққиёт йўлига кирган давлатларнинг кино санъатидаги дастлабки қадамларига баб-баравар талаб билан ёндошиб бўлмайди, албатта. Хусусан, Япония ва Ҳиндистонда ишланган фильмлар билан Африка давлатлари ёки Осиёнинг Вьетнам, Камбоджа, Лаос, Шри Ланка фильмларининг савияси ўртасида, табиийки, кескин фарқ сезилади. Шунинг учун ҳам «Тинчлик, ижтимоий тараққиёт ва халқлар озодлиги учун!» шиори остида ўтадиган кино анжуманнинг мақсади ҳам конкурс мусобақаси — биринчилик учун кураш эмас, балки халқларнинг бир-бирини яхшироқ англаб олиш, кино санъаткорларнинг ўзаро тажриба алмашиш — «думалоқ стол атрофида» ўзаро ижодий баҳслашишдан иборатдир.

Тошкент фестивалининг ўзига хос яна бир хусусияти шундаки, Осиё, Африка ва Лотин Америкаси давлатларининг турли савиядаги кинематографик саноатида яратилган фильмлар, ранг-баранг тажриба ва санъаткорларнинг ижодий изланишлари уч қитъадаги кино санъат ютуқларини юзлаштиради ва унинг ривожланишидаги асосий тенденцияларни аниқлаб олишга ёрдам беради. Бу фильмларда мазкур қитъаларда содир бўлаётган муайян халқ ҳаётидаги турли ижтимоий ўзгаришлар ўз аксини топади. Фестивалга меҳмон бўлиб келган дўстларимизнинг кино асарларида уларнинг фаровон ҳаёт учун интилиши ва ўйлари, империализмнинг колониализм ва неоколониализм каби босқинчилик сиёсатига қарши кураши ифодаланади. В. И. Лениннинг кинони «кино санъати-санъатлар ичида энг зарури» ҳисоблаганини эсласак, эндигина ўз мустақиллигини қўлга киритиб, тараққиёт босқичига қадам қўйган мамлакатларнинг ҳозирги кундаги ҳаёти кино экрани орқали анча ёрқинроқ ҳикоя қилинади. Шу нуқтаи назардан, ҳар бир кинематограф санъаткор сифатида ўзи мансуб бўлган халқнинг бугунги интилишини теран англаши, иқтидори ва санъатини мазкур халқнинг ижтимоий тараққиётига, маданий савиясининг ошишига, маънавий юксалишига хизмат қилиши керак.

VI Халқаро Тошкент фестивали пойтахтимиз ҳаётида бу йилги энг йирик анжуманлардан биридир. Шунинг учун ўтган йилданоқ бошланган тайёргарлик ишлари қизғин паллага кирмоқда. Барча кино-театрларни капитал ва жорий ремонт қилиш, улар атрофидаги майдонларни кенгайтириш, қайта қуриш ва кўкаламзорлаштириш бошлаб юборилди. Фестивални кенг пропаганда қилиш учун фотокўргазма ва афишалар тайёрланмоқда. Бу ишларда фақатгина мутасадди ташкилотларгина эмас, барча шаҳарликлар иштирок этишса айни муддао бўлар эди.

Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон Давлат кутубхонасида доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб кутиб олиш учун катта тайёргарлик кўрилаётир. Жумладан, кутубхона залида доҳийга бағишлаб кўргазма ташкил қилинди. Унда Лениннинг турли тилларда чоп қилинган асарлари, доҳий тўғрисидаги китоб ва альбомлар бор.

И. Глауберзон фотоси.

БЕРЛИНДАН ҒАЛАБА БИЛАН

«Победа» колхози идораси ҳовлисида Улуғ Ватан урушида қатнашганларнинг портретлари қўйилган. Уларнинг орасида кўксини Қизил Юлдуз ордени ва бир қанча медаллар безаб турган кишининг сурати диққатимизни тортди.

Бийбола Оқбўтаев муқаддас Ватанимиз тупроғига хиёнаткорона бостириб кириб гуллаб-яшнаётган шаҳарларимизни култепага айлантирган фашист босқинчиларидан интиқом олгани 1943 йил фронтга отланди. Бу вақтда у айни куч-қувватга тўлган—навқирон 18 ёшда эди. Фронт орқасида пухта ҳарбий тайёргарликдан ўтганидан сўнг ўз сафдошлари билан Керчь, Севастополь, Симферополь остоналарида дастлабки жангларга кирди. 1944 йилда эса Қрим ва Одессани шунингдек, Польшанинг бир қанча шаҳарларини озод этишда иштирок этди.

Ёш жангчи ҳар бир озод этилган аҳоли пунктига кириб борар экан, вайрон бўлган уйларни, отиб ташланган ва сим ёғочларга осилга бегуноҳ одамларни ўз кўзи билан кўрди.

Б. Оқбўтаев шонли Совет Армияси сафида душманни Берлингача қувиб бориб, фашист босқинчиларини ўз уясида янчишга ҳисса қўшди. Она қишлоғига ғалаба билан қайтар экан, кўксини орден ва бир қанча жанговар медаллар безаб турарди.

Ҳозирги кунда Б. Оқбўтаев тез-тез мактаб ўқувчилари ва меҳнаткашлар ҳузурида бўлиб уларга ўзининг хотираларидан сўзлаб беради. Бу билан у ёш колхоз аъзолари ва ўқувчиларни коммунистик руҳда тарбиялаш ишига муносиб улуш қўшмоқда.

З. ЮСУПОВ,
Бекобод райони.

Тошкент Давлат медицина институти талабалари ўз билимларини тинимсиз ошириб боришаяпти. Бу ердаги кутубхона ва лабораторияларда студентларнинг пухта билим олишлари учун қулай шароит яратилган. Шунинг учун ҳам қишки сессия якунлари қувончли бўлаётир. Суратда: 2-даволаш факультети биринчи курс талабалари.

Р. Шагаев фотоси. (ЎзТАГ).

ОЛИМПИАДА ТАРИХИДАН

факт ва рақамлар

Ватанимиз пойтахти Москвада ўтказиладиган XXII Олимпиада ўйинлари тобора яқинлашмоқда, унга бўлган қизиқиш эса ортиб бораяпти. Спорт мухлисларини, шубҳасиз, Олимпиада ўйинларининг тарихи, ўтказилиш тартиби ва биринчи чемпионларнинг номи қизиқтиради. «Олимпиада тарихидан» деб номланган янги рубрика остида бериладиган материалларда ана шу саволларга жавоб беришга ҳаракат қиламиз.

АФИНА. 1896 ЙИЛ.

Биринчи Олимпиада ўйинлари 1896 йилда Греция пойтахти Афина шаҳрида ўтказилган. Шундан бери ҳар тўрт йилда, яъни кабиса йилида Олимпиада ўйинларини ўтказиш анъанага айланиб қолди. Фақат тарих тақозоси билан 1916, 1940, 1944 йиллардагина бу катта спорт анжумани ўтказилмаган.

Тарихий манбалардан маълумки, эрамиздан аввалги 776 йилда ҳам Грецияда олимпиада ўйинлари бўлиб ўтган. Унинг биринчи чемпиони элладалик Корэбдир. Қадимги даврда бошланган бу яхши анъана эрамиздан аввалги 394 йилгача давом этди. Сўнгра эса қатор тарихий сабабларга кўра бу ўйинлар ўтказилмай эсдан чиқариб юборилди.

XIX асрнинг иккинчи ярмига келиб Олимпиада ўйинларини тиклаш мақсадида қатор уринишлар бўлди, 1894 йилда Таъсис конгресси ўтказилиб, унда Олимпиада ўйинларини тиклаш, спорт ўйинларининг қонун-қоидалари хусусида аниқ қарорга келинди. Қадимги ўйинлар ҳурмати юзасидан биринчи замонавий Олимпиада ўйинларини Афинада ўтказиш белгиланди.

Биринчи Олимпиада ўйинларининг байроғи 1896 йилнинг 5 апрелида кўтарилди. Бу мусобақаларга 13 давлат спортчилари келишди. Булар Австралия, Австрия, Болгария, Буюк Британия, Венгрия, Германия, Дания, АҚШ, Франция, Чили, Швейцария, Швеция ва ниҳоят майдон эгалари Греция спортчиларидир. Майдонга тушган 311 спортчининг 200 нафарга яқини Грециядан эди.

Биринчи Олимпиада ўйинлари программасига қуйидаги спорт турлари кирган: классик кураш, велоспорт, гимнастика, енгил атлетика, сузиш, мерганлик, теннис, оғир атлетика ва қиличбозлик. Эшкак эшиш бўйича мусобақалар ҳам мўлжалланган эди, лекин қатнашчиларнинг йўқлиги сабабли бу учрашувлар ўтказилмади.

Антик анъанага мувофиқ енгил атлетикачилар Олимпиада ўйинларини бошлаб беришади. Биринчи Олимпиада чемпиони америкалик спортчи Жеймс Конноли уч хатлашда 13 метру 71 сантиметрлик марранн эгаллаб, кўпчиликни ҳайратга солган. Орадан икки соат ўтгач, яна бир чемпион маълум бўлди. Бу америкалик атлетикачи Роберт Гэррет эди. У 1923 грамм снарядни 29 метр 18 сантиметрга, ядрони эса 11 метр 22 сантиметрга улоқтирган.

Норасмий команда ҳисобида Греция спортчилари биринчи бўлишди. Улар 10 та олтин, 19 та кумуш ва 17 та бронза медали олганлар.

ПЕШҚАДАМЛИККА ИНТИЛИБ

Смоленск шаҳрида волейбол бўйича эркаклар ўртасида ўтказилган навбатдаги давра мусобақаларига якун ясалди.

Тошкентнинг «Динамо» волейболчилари бу сафарги ўйинларни аввалгиларига қараганда анча кўтаринки руҳ ва баҳамжиҳатликда ўтказиб, 7 та учрашувнинг олтитасида устун келишди. Ҳамшаҳарларимиз кейинги турларда Вильнюснинг «Кураппаратура» командасини 3:0, Таллиннинг «Калев» клубини 3:1 ва Грознийнинг «Автомобилист» коллективини 3:1 ҳисобида енгиб, пешқадам Минск волейболчиларига яқинлашиб олишди.

Иккинчи тур учрашувларидан кейин финал саккизликда командалар қуйидагича жойлашди: «Мотор» (Минск) — 26 очко, «Динамо» (Тошкент) — 22 очко, «Кураппаратура» (Вильнюс) — 21 очко, Одинцова командаси — 18 очко, «Автомобилист» (Грозний) —17 очко, «Каспий» (Шевченко) —16 очко, «Калев» (Таллин) — 15 очко, «Динамо» (Ленинград) — 11 очко. Чемпионатнинг якунловчи тур ўйинлари Вильнюс шаҳрида бўлади. Биринчи-иккинчи ўринни эгаллаган икки коллектив олий лига қатнашчилари ўртасида сўнгги икки ўринда қолган команда билан биргалашиб, иккита йўлланма учун ўзаро кураш олиб боради.

СУВДАГИ ГОЛЛАР

Москва ва Минск шаҳарларида сув полоси бўйича олий лига командаларининг учрашувлари давом этмоқда.

Тошкентнинг «Меҳнат» ватерполчилари шу кунгача жами 5 та учрашув ўтказиб, бунинг учтасида ютқаздилар, биттасида устун келишди ва бир ўйинни дуранг қилдилар. Ватерполчиларимиз ўтган куни Москванинг «Динамо» командасига 3:11 ҳисобида ютқаздилар.

ШАШКАЧИЛАР БАҲСИ

Рус шашкаси бўйича аёллар ўртасида ўтказилган республика чемпионати фарғоналик Зоя Сафина ғалабаси билан тугади. У 10 имкониятдан 8 очко тўплади. Иккинчи ва учинчи ўринларни областимиз вакиллари чирчиқлик Фая Будаева билан тошкентлик Зоя Петровалар эгаллашди.

Редактор ўринбосари С. МУСАЕВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

25 ФЕВРАЛЬ СОАТ 19.00 да

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ АРТИСТЛАРИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати ВОКАЛ-ХОРЕОГРАФИК «ЛАЗГИ» АНСАМБЛИ

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ГУЛСАРА ЁҚУБОВА.

Солистлар: опа-сингил Олмагул ва Урбугул СУЙЕРБОЕВАЛАР, Мавлуда ОЙНАҚУЛОВА, Шерали ЖЎРАЕВ, Ғуломжон ДАДАХОНОВ, Аҳмаджон ШАРИПОВ, Маъмуржон МАДВАЛИЕВ, Клара ХЎЖАЕВА, Валентина ПАШКОВА, Раъно ЖУМАНИЁЗОВА.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.

«Лазги» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Ўзбекистон ССР халқ артисти Гавҳар РАҲИМОВА.

«ЛАЗГИ» ансамблининг балетмейстери — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва СССР Давлат мукофотининг лауреати Равшаной ШАРИПОВА.

Музика раҳбари — Нажот ТЎРАХЎЖАЕВ.

Программани — Ўғилой ИБОДУЛЛАЕВА олиб боради.

БИЛЕТЛАР СОТИЛМОҚДА.

ПУЛЛАРИНГИЗНИ ОМОНАТ КАССАДА САҚЛАНГИЗ!

ОМОНАТ КАССАЛАРИ ГРАЖДАНЛАРГА ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ САҚЛАШ ВА ЎЗ ДАРОМАДЛАРИДАН ТЎҒРИ ФОЙДАЛАНИШ ИМКОНИНИ БЕРАДИ

СССР Давлат меҳнат омонат кассалари талаб қилиб олингунча сақланадиган, шошилинч, ютуқли, шартли ва жорий счётли омонатларни қабул қилади.

Омонат кассаларидаги жамғармалар бўйича омонатчиларга процент ёки ютуқ тариқасида даромад берилади.

Омонатчи хохласа жамғармаларни бир омонат кассасидан бошқасига ўтказиши, омонатни олиш учун ишонч қоғози ёзиб бериши, омонатни бирон кишига ёки ташкилотга васият қилиб қўйиши мумкин.

Омонатни тўлдириш ёки олиш, омонат дафтарчасини берган омонат кассасида ёки шу шаҳар ва райондаги марказий омонат кассасида амалга оширилади.

Ишхона бухгалтериясига ариза ёзиб, пул ўтказиш йўли билан омонатни кўпайтириш мумкин.

СССР Давлат Меҳнат Омонат кассаларининг Тошкент область бошқармаси.

Тошкент шаҳар ижроия комитети ҳузуридаги Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасининг 2-троллейбус депоси троллейбус ҳайдовчиларини тайёрлайдиган

5 ОЙЛИК КУРСЛАРГА

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Ўқиш ўзбек тилида олиб борилади.

Машғулотлар ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда олиб борилади. Стипендия — 60 сўм.

Ўқишга қабул қилинганлар формали кийим-бош (қийматининг 50 проценти тўланади), **трамвай ва троллейбусда бепул юриш ҳуқуқи билан таъминланадилар.**

Ёлғизларга ётоқхона берилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Чилонзор массиви, Пионерская кўчаси, 4-уй.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.50 — Гимнастика. 10.15 — Горнчилар, қаердасиз? 10.45 — Спектакль. 11.40 — Киносаёҳатчилар клуби. 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильм. 16.10 — Рус тили. 16.40 — Концерт. 17.00 — В. Гаршин туғилган куннинг 125 йиллиги. 17.45 — Мураббий. 18.15 — Халқ оҳанглари. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Расмларда қуёш акси бор. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Фильм-концерт. 19.50 — Шаҳарни асраб қолинг. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.15 — XIII қишки Олимпиада ўйинларининг тантанали очилиши. 23.15 — Дунё воқеалари. 23.30 — XIII қишки Олимпиада ўйинларида.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — Зоологиядан ўқув кўрсатуви. 12.00 — Санъат ғунчалари. 12.30 — Ўрта Осиё қушларининг хилма-хиллиги. 13.00 — Ўзбек шоирларининг янги таржималари. 13.25 — В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига бағишланган Ўзбекистон пионерларининг йўқламаси. 13.55 — «Сатурнинг тугатилиши». Бадиий фильм. 18.20 — Мультфильм. 18.30 — Ёшлик. 19.00 — Турмуш ва маданият. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Илҳом. 20.30 —Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.30 — Ғалабадан сўнгги жанг. Бадиий фильм. 2-серия.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

20.05 — Янгиликлар. 20.25 Эстетика асослари. 21.05 — Химия. 22.05 — Табиатга муҳаббат. 23.35 — Д. Псев. Еттинчи қадаҳ. 3-қисм. 23.45 — Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Бинокор» (Тошкент) — «Локомотив» (Москва).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 14/II да **Чио-Чио-Сан,** 15/II да **Дунёнинг яратилиши.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/II да **Истеҳком,** 15/II да **Қиёмат қарз.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 14/II да **Ўжарлар,** 15/II да **Қизил дуррали нозик ниҳолим.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/II да **Можаро,** 15/II да **Можаро.**

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Иқтисод институти коллективи илмий ходим М. Тоҳирийга онаси

Муҳаррам ИКРОМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П. ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор — 336495; 325302, редактор ўринбосарлари — 335685, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750.

БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325649; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; адабиёт ва санъат — 325767; совет қурилиши — 325553; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; рассом — 325645; фотомухбир — 325894.